ANYILI WA LUKA

KWA KITUNGITHYO CHA KIKAMBA.

DAS EVANGELIUM ST. LUCAE

IN DER KAMBASPRACHE.

LEIPZIG
VERLAG DER EVANGEL.-LUTH. MISSION
1898.

Y
Kamba
B 25

ANYILI WA LUKA.

KILUNGU CHA MONDI.

Andu engi makitata kwola wano wa ma- 1
undu ala matwikie kwitu, to undu matune- 2
ngie uvoo, ala mai ngudzi dzya metho na
atethi ma nteto kuuma mwandzo, nagwa, 3
nikiikala ninakulilie maundu onde kuuma
mwambililyo, ninaona te utzeo nikwolele
netza, mundu munene Teofilo, kenda umane 4
netza nteto ila unatzomethywa.

Matuku ma Elode, tzumbi wa Yudea, vai 5
mukohani, dzitwa yake Dzakalia, wa mutzoo
wa Abia, na mukake ai wa etu ma Aloni,
dzitwa yake Elisabeti. Indi onde eli manai 6
acheli mbee wa Mulungu, makithi kwa mi-
amulo na miiao yonde ya Bwana mate wathe.
Namo matii mwana, Elisabeti akiikala e 7
ngungu, na onde eli matumiite.

Yatwika wia wa ukohani ukimuvika mu- 8
tzooni kwake mbee wa Mulungu, kwa kima- 9
nio cha akohani akwatywa wia wa kutoedzya,

10 akithi ekaluni ya Bwana. Na ikomano yo-
nde ya andu matzalama ndza kavinda ka
11 kutoedzya. Indi mulaika wa Bwana amu-
umbukia, aungamite kwoko kwaume kwa
12 kitaa cha kutoedzya. Dzakalia akimwona,
atelema akwatwa ni vwia.
13 Indi mulaika amwia: Mana kukia, Dza-
kalia, undu mboya yagu inevwiwe, na muka
wagu Elisabeti akakudzyaia mwana muvitzi,
nagu umunenge dzitwa ukimwita Yohanne.
14 Ukevwa muyo na ukatheka, na andu engi
15 makevwa muyo kwe idzyawa yake. Undu
akatwika munene mbee wa Bwana, na mu-
vinio no uki mwiu ndakanwa, akaudzudzwa
ni Loho Mutheu imwe akiuma ivuni kwe
16 inyake. Na engi ma Aana ma Idzaeli aka-
matunga kwa Bwana Mulungu woo.
17 Akatongodzya mbee wake kwa loho na
vina wa Elia, kutunga ngoo dzya aithe kwa
dzyana na mbaamatu kwa maakili ma acheli,
kumutzovedzya Bwana mbai mbote.
18 Dzakalia amwia mulaika: Undu uu nka-
manithywa ni chau? Undu ni mutumia na
mukagwa ekutumia.
19 Kutzungia mulaika amwia: Nye ni Ga-
bieli, ula nuungama mbee wa Mulungu, nina-
tumwa kunena nagu na kukutavya uvoo
20 utzu mutzeo. Na dzidzya, ukatwika kimunu
ndukatone kunena muvaka muthena, vala
undu nu ukatwika, undu ndunaikia nteto
dzyagwa, ila ikatwika dzyo muthena wadzyo.

Na andu manai makimwetela Dzakalia, 21
mamaka kwa kuchewa kwake ekaluni.
Indi akiumala ndatona kunena namo, namo 22
mamana kana nuonie undu unamuumbukie
ekaluni, nake mwene amavenedzya aikala
akikilya. Yatwika, matuku mo utethi wake 23
makithella, athi numbani kwake. Na itina 24
ya matuku aya mukake Elisabeti aitava, na
evitha miei itano akiadzya: Uu Bwana numb- 25
ikite kwa matuku andzidzya, kana okilye
ndhonni yagwa kwa andu.
Indi mwei wa thandatu mulaika Gabieli 26
atumwa ni Mulungu na mudzyi wa Galilea,
ula ukwitwa Nadzaleti. Kwa mwitu, ula nu- 27
guanie na mundu, dzitwa yake Yodzefu, wa
Mbaa-Davidi. Na dzitwa ya mwitu Malia.
Na mulaika alika kwake akiadzya: Wacha 28
mundu wa kwathimwa, Bwana e nagu.
Nake atelema kwa nteto itzu, avindya: 29
Nkethi ii itilliata? Mulaika amwia: Eka 30
kukia, Malia, nuonie wende kwa Mulungu.
Dzidzya, ukeitava ivu, ukadzyaa muvitzi, 31
ukamwita dzitwa yake Yesu. Utzu akat- 32
wika munene, aketwa mwana wa ula wi
yulu muno, na Bwana Mulungu akamunenge
kitumbi che ithe wake Davidi, akeikala 33
tzumbi yulu wa Mbaa-Yakobo tenne na
tenne, no utzumbi wake udikathella.
Indi Malia amwia mulaika: Undu nu uka- 34
twikata, nagwa ndiidzi mume? Kutzungia 35
mulaika amwia: Loho Mutheu akakwidzia,

KILUNGU CHA KELI.

Yatwika, mwamulo wauma matuku atzu 1
kwa Kaidzali Augusito, ndi yonde iolwe.
Mwolo uyu unai wa mondi, Kilenio akiikala 2
wali wa Dzilia. Andu onde mathi kwolwa, 3
kulla akithi mudzyi wake mwene.

Na Yodzefu nake auma Galilea, mudzyi 4
wa Nadzaleti, aambatia Yudea na mudzyi
wa Davidi, ula ukwitwa Betelemu, undu ai
wa numba na mbai ya Davidi, aolwe na 5
Malia, mwitu ula amanda kutwika mukake,
ula ai mwito.

Yatwika, makiikala kwo, matuku mavika 6
adzyae. Adzyaa kavitzi, mwana wake wa 7
kwandza, amulingila itemu amwiya ivuuni,
undu madinaona vandu numbani ya aeni.

Na manai aithi weuni kivaloni kiya ma- 8
kiiiya nguthu yoo no utuku.

Na mulaika wa Bwana amaokea na utana 9
wa Bwana wamamulika, namo makwatwa ni
mukio munene. Mulaika amea: Manai ku- 10
kia, dzidzyai ninkumunenge uvoo mutzeo
wa mutano munene wa ngoo, ula ukatwika
wa andu onde: mudzyaiwe mwokoli umu- 11
nthi, niwe Kilitosi Bwana, mudzyini wa Da-
vidi. Na uvanno wenu niwo utzu: Mukaona 12
kaana ivuuni kalingilwe itemu. Na imwe 13
vai no ula mulaika mukwili wa nguthu
ya kitutu makimugatha Mulungu makiadzya:

14 Ndaiya kwa Mulungu ula wi yulu muno na
uvoo kwa ndi na mwailo kwa andu.
15 Na vala alaika manatanidzya namo kuthi
kitutuni, ala aithi matavanya: Tithitho na
Betelemu tuone undu ula unatwika, ula
Bwana nututavidzie.
16 Na mathi mituki mamwona Malia na Yo-
17 dzefu na kaana kamamite ivuuni. Indi vala
maonie matavanya uvoo wa nteto ila mana-
18 tavidzywe kwa kala kaana. Na onde ala-
mevwa mamaka kwa nteto ila aithi mama-
19 tavya. Indi Malia aikala na nteto itzu dzyo-
20 nde adzivindidzya ngooni kwake. Na aithi
maalyuka makimugatha na kumutaiya Mu-
lungu kwa maundu onde manevwie na kwona
to undu manatavidzywe.
21 Na matuku nana makivika ma kumwaika
anengwe dzitwa akiitwa Yesu, dzitwa ila
inavetwa ni mulaika adenalika ivuni.
22 Na matuku moo ma kwithedzya makivika
kwa wamulo wa Mose mamutwaa Yelusa-
23 lemu kumwiya kwa Bwana, to undu inao-
letwe wamuloni wa Bwana kulla kiume kila
kitumulite nda ye inya kiketwa kithanga-
24 ona cha Bwana, na kana maumye kithanga-
ona, to undu ineniwe wamuloni wa Bwana:
Mavui eli kana madzwii eli ma ivui ya ngugu.
25 Na dzidzya, vai mundu Yelusalemu, dzitwa
yake Dzimeoni, na mundu uyu ai mucheli
amukiite Mulungu, akietela mukiakidzyo wa
26 Idzaeli, na Loho Mutheu ai yulu wake. Nake

anewa ni Loho Mutheu, ndakaona kikwu, adenaona Kilitosi wa Bwana.

Kwa Loho auka ekaluni; na atumia ma 27
Yesu makiete mwana, kwika nake kwo undu
wa wamulo, amwotza mokoni, amugatha Mu- 28
lungu akiadzya; Indino nukwinucha no uvoo 29
ngombo yagu, Bwana, kwa nteto dzyagu,
undu metho magwa maonie wokoli wagu, 30
ula unatzovya mbee wa mbai dzyonde, 31
umui wa kumulika mbai na nguma ya mbai 32
yagu Idzaeli. Ne ithe ne inya wake ma- 33
maka kwa ila nteto nuneniwe. Na Dzime- 34
oni amaathima, amwia Malia, inyake: Dzi-
dzya, utzu nuiitwe kwa kuvaluka na kuukila
kwa andu engi ma Idzaeli na kwa uvanno,
ula nukalaliwa. Indi nagu uvyu ukathi kati 35
wa ngoo yagu, kenda maiotzeo ma ngoo
dzingi moumbuke.

Na vanai munabii wa mundu muka, Hanna, 36
mwitu wa Fanueli, wa mbai ya Aseli. Uyu
ai mutumia. Nuikalile na mume miaka
mondza itina ya witu wake. Nake ai ntiwa 37
wa miaka miongo nana na miaka inna,
ndauma ekaluni, akimutethya Mulungu na
kuvunga na kutzalama utuku na muthena.

Nake ivinda yu auka amugatha Mulungu 38
anena uvoo wake kwa onde ala maetelile
wokoli kati wa Yelusalemu.

Na makimina maundu onde ala mama- 39
ndwa ni wamulo wa Bwana, madzyoka Ga-
lilea, mudzyini kwoo Nadzaleti.

40 Indi kaana kaneneva, akita vina, akiudzwa maakili, na wende wa Mulungu unai yulu wake.

41 Na atumia make kulla mwaka mathi Yelu-
42 salemu kwa muthena munene wa Pasa. Na akivika miaka ikumi na' ili, ṇamo mathi Yelusalemu kwo undu wa muthena munene,
43 matuku mathella namo madzyoka, mwana Yesu aikala Yelusalemu, na atumia make
44 madimana. Indi mamwiotzea kwa chalo choo na mathi dzua imwe makimumanda kwa
45 mbai yoo na atindanya moo. Makilea kumwona madzyoka Yelusalemu makimumanda.

46 Yatwika, itina ya matuku atatu mamwithia ekaluni akiikala kati wa atzomethyi, aki-
47 methikidzya na kumakulya. Indi onde, ala mamwivwa, mamaka kwa maakili make na
48 matzungio make. Na makimwona mathangaa, ne inyake amwia: Mwanagwa, ukituik uu ni ki? dzidzya, au nagwa tinakumanda na woo.

49 Nake amea: Mummandie ki? mudinamana,
50 kana niikale kwa ila ya adza wagwa? Namo malea kumana nteto, ila anena namo.

51 Nake atheea namo auka Nadzaleti aikala itheo woo. Na inyake ekĭa nteto itzu dzyo-
52 nde ngooni kwake. Na Yesu akula maakili no unene na wende kwa Mulungu na kwa andu.

KILUNGU CHA KATATU.

Mwaka we ikumi na katano wa utzumbi 1
wa Kaidzali Tibelio, akiikala Pontio Pilato
wali wa Yudea, na Elode tzumbi wa Galilea,
na mwananukwe wa Vilipo tzumbi wa Itulea
na Talakoniti, na Lidzania tzumbi wa Abi-
lene, matuku ma akohani anene Hanna na 2
Kaifa, nteto ya Mulungu yauka kwa Yo-
hanne, mwana wa Dzakalia, nikani.

Nake auka ngaliko yonde ya Yodani, aki- 3
tavanya iitia ya mandzi ya kwalula ngoo
kwa ieka ya mawathe, to undu woletwe 4
walakani wa miadzyo ya munabii Idzaia:
Kanwa wa mundu ula nukuukilya wadzya e
nika: Tzovyai ndzia ya Bwana, lungalyai
tudzila twake. Kulla chanda kilindwe na 5
kulla küma na mbumbu ikatemwe na maluu
malungale na ndzia nthugu itendee, na kulla 6
nama ikaona wokoli wa Mulungu.

Uu amea nguthu dzya andu ala mauma 7
medze kwitiwa mandzi nake: Inywi dzyana
dzya ntzoka, nuu numuonidzie kukia mithato
ila ikuuka? Ikai indi idzyao ila i kalakala 8
na kwalula ngoo, na manai kwandza kunena
kwenu: Tina ithe waitu Abalamu. Undu
ninkumutavya, Mulungu nutona kuumya ma-
viani aya dzyana dzya Abalamu. Ithoka 9
inekiwe tenne miini ya miti, haya, kulla
muti, ula udadzyaa kindu kitzeo, nukutemwa
na kwichwa mwakini.

11 dzya: Tiikatendi? Kutzungia amea: Mwene
itoneo yili amunenge ula utai, na mwene
12 kandu nake ek' uu. Na aotzi me ilanga
mauka kwitiwa mandzi mamwia: Mutai, tii-
13 kata ithyi? Amea: Manai kwotza kindu
14 yulu wo undu wamulitwe. Mamukulya na
madzikali makiadzya: Naitu tiikata? Amea:
Manai kuvuta mundu kana kumuvingani-
dzya, na ituvi yenu imuianye.
15 Indi andu makivindidzya na onde makilili-
kana ngooni kwoo, ethwa Yohanne ti Ki-
16 litosi, Yohanne amatzungia onde akiadzya:
Nye ninkumwitia mandzi, indi mundu nu-
kuuka ula nungilya vina, nagwa ndithyana
kuthadzya migwa ya iatu dzyake, utzu aka-
17 mwitia Loho mutheu na mwaki. Lungo
wake wi ndzaani kwake, akathedzya kivuio
chake, akaumbanya nganu ingani dzyake,
indi vewa akavya na mwaki ula udavoa.
18 Na maundu angi mengi ameaia andu ama-
tavanya uvoo mutzeo.
19 Indi tzumbi Elode akidzililwa nake yulu
wa Elodia muka wa mwananukwe wake na
yulu wa maundu mathugu onde unekie.
20 Aongela na undu uu yulu wa onde, amwova
Yohanne chumbani.
21 Yatwika, andu onde makiitiwa mandzi Yesu
nake etiwa mandzi, na aatzalama kituta
22 chavinguka, na Loho Mutheu atheea kwe
undu wa mwii ta ivui yulu wake, na kanwa

kitutuni wanena: Niwe mwanagwa mwende,
nambonya mwaila.

Na Yesu mwene ai vandu va miaka mi- 23
ongo itatu akiandza, atalwa mwana wa Yo-
dzefu, wa Eli, wa Matati, wa Levi, wa Ma- 24
luki, wa Yanai, wa Yodzefu, wa Matatia, 25
wa Amosi, wa Naumu, wa Edzili, wa Nagai,
wa Mati, wa Matatia, wa Dzemei, wa Yodze- 26
ki, wa Yoda, wa Yoanani, wa Ledza, wa 27
Dzolobabeli, wa Dzalatieli, wa Neli, wa Me- 28
liki, wa Adi, wa Kodzami, wa Emadami, wa
Eli, wa Yedzua, wa Eliedzeli, wa Yolimi, 29
wa Matati, wa Levi, wa Dzimeoni, wa Yuda, 30
wa Yodzefu, wa Yonamu, wa Eliakimu, wa 31
Melea, wa Mena, wa Matata, wa Natani, wa
Davidi, wa Yedze, wa Obedi, wa Bodzi, wa 32
Dzala, wa Nadzoni, wa Aminadabi, wa Alami, 33
wa Edzelomi, wa Faledzi, wa Yuda, wa 34
Yakobo, wa Idzaki, wa Abalamu, wa Tala,
wa Nakoli, wa Dzeluki, wa Lagau, wa Fa- 35
leki, wa Ebeli, wa Dzala, wa Kainani, wa 36
Alivakidzadi, wa Dzemi, wa Noa, wa La-
meki, wa Matudzala, wa Enoki, wa Yaledi, 37
wa Maleleli, wa Kainani, wa Enosi, wa Dzeti,
wa Adamu, wa Mulungu.

KILUNGU CHA KANNA.

Indi Yesu, nuudzuite Loho Mutheu, auka 1
akiuma Yodani, atwawa nika ni Loho, akie- 2
lywa matuku miongo enna ni Dzatani. Na

ndaya kindu matuku atzu, namo mathella,
3 evwa ndzaa. Indi Dzatani amwia: Ethwa
wi mwana wa Mulungu, nena ne ivia ino,
4 itwike mukae. Kumutzungia Yesu aadzya:
Woletwe: Ti kwa kandu koka mundu akeikala thaiyu, indi kwa kulla nteto ya Mulungu.
5 Na Dzatani akimutwaa kümani kinene, amwonya mautzumbi onde ma ndi no utzeo woo.
6 Dzatani amwia: Niwe nkakunenge vina utzu
wonde na unene woo, ni nye ninanengiwe,
nagwa ninkumunenge mundu nkwenda mwene.
7 Haya, ukimbaluka mauni, onde ni magu.
8 Kumutzungia Yesu aadzya: Woletwe: Ukamuvaluka mauni Bwana Mulungu wagu nake
e weka ukamuvoya.
9 Amutwaa Yelusalemu amukinithya ndi mutumbililini wa ekalu, amwia: Ethwa wi
10 mwana wa Mulungu, vou wikala ileche, undu
woletwe: Akakuamulila alaika make maku-
11 dzuvie, makakugua ndzaani kwoo, nduka-
12 tulwe kuu ni ivia. Kutzungia Yesu amwia:
Ikunenwa: Mana kumwelya Bwana Mulungu
13 wagu. Na vala numinie maelya onde, Dzatani aekana nake matuku.
14 Na Yesu adzyoka Galilea kwa vina wa Loho,
na nguma yake yauma yathi utui wonde.
15 Nake mwene atzomethya mudzikitini kwo
16 akigathwa na onde. Auka Nadzaleti val
uneiwe, na kwa mumanio wake athi mudzi
kitini muthena wa dzabato, okila kutzom

Anengwe walaka wa munabii Idzaia, na aki- 17
gunua walaka, aona vandu woletwe: Loho 18
wa Bwana e yulu wagwa, undu numbakie
mauta, kumanenge ncha uvoo mutzeo, nun-
tumie kuvodzya ala matulikile ngoo, kuma- 19
tavya ala ove muthadzyo, na ililinda dzya
metho kana makaona, na kuvingua a mate-
metwe, kutavanya mwaka mutzeo wa Bwana.
Na akilinga walaka, amunenge muthukumi 20
aikala ndi; na metho ma onde, ala me mo-
dzikitini, mamudzidzya. Nake aandza kuma- 21
tavya: Umunthi mwolo uu ni muviku matuni
menu. Na onde mamunenea netza, mamaka 22
kwa ila nteto ntzeo ila dziumie kanwani kwa-
ke makiadzya: Tiwe mwana wa Yodzefu?
Amea: Vatiingwa ngalali, mukantavya mwa- 23
dzyo uu: Mundu mwe, ivodzye mwene, ma-
undu onde tunevwie manaikwa Kavenaumi
ika na kuu, ndua ya au.

Indi aadzya: Kwa vwo ninkumutavya: 24
vatii munabii nukwendwa kivaloni kwake
mwene. Kwa vwo ninkumutavya, aka engi 25
ma ntiwa manai matuku ma Elia kati wa
Idzaeli, vala kitutu kinavingwa miaka itatu
na miei thandatu, ndzaa nene ikilika ndi
yonde, na Elia ndenatumwa kwo umwe, teka 26
ntiwa wa Dzalevata wa Dzidoni. Na andu 27
engi ma muthumuo manai kati wa Idzaeli
matuku ma munabii Elisa, na ndenathedzywa
umwe, teka Namani Mudzilia. Makwatwa ni 28
mithato onde ala mai mudzikitini, makiivwa

29 nteto itzu, mokila, mamuluta ndza ya mudzyi,
mamutwaa mutumbililini wa kiima, vala mu-
30 dzyi woo wakitwe, kenda mamuvaluche. Indi
avita kati woo athi.
31 Atheea Kavenaumi, mudzyi wa Galilea, ai-
kala akimatzomethya mithena ya madzabato.
32 Mamaka kwa matzomethyo make, undu nteto
dzyake dzyai na vina.
33 Na mudzikitini vai mundu ena mbevo
34 ntzunnu, aua mbu, akiadzya: Eka, tina chau
nagu, Yesu Munadzaleti? Nuukie kutua-
nanga? Ninkwidzi ula wi, Mutheu wa Mu-
35 lungu. Yesu amukanya akinena: Kilya, uma
kwake. Na mbevo ikimuvalucha mundu kati,
36 auma kwake, ndenamwikia woo. Mamaka
onde, manenanya makiadzya: Nteto itzu itil-
liata, kana na vina na mani aamulila mbevo
37 ntzunnu, nadzyo dzikuthi? Na nguma yake
yathi ikivika kulla kuntu ila ndi.
38 Nake okila mudzikitini athi numba ya Dzi-
moni; indi inya wa muka wa Dzimoni aikala
na ndetemma nene, mamuvoya kwo undu
39 wake. Amuumamia akanya ndetemma, nayo
40 yamweka. Imwe okila akimatethya. Na dzua
yathua, onde ala mena awou ma mouwou
mengi, mamaete kwake, nake amwilila kulla
41 mundu ndzaa amavodzya. Indi na mbevo
dzyauma kwa engi, makinena na kanwa mu-
nene makiadzya: Wi mwana wa Mulungu.
Nake amakanya amavata kunena, makiikala
42 mamanie niwe Kilitosi. Indi kukicha, athi

yandu ve kitheka; na makomano mamumanda, mauka vala ai, mamudzyia ndakokile kwoo. Indi amea: Onà midzyi ila ingi nima- 43
tavye uvoo mutzeo wa utzumbi wa Mulungu, kwo undu uu nitumiwe. Atzomethya midzi- 44
kitini ya Galilea.

KILUNGU CHA KATANO.

Yatwika, makomano makimutindika, kwi- 1
vwa nteto dzya Mulungu nake aungama utee wa yiya ya Genedzaleti. Aona ngalawa yili 2
utee wa yiya, indi akwati ma makuyu manaumie makithambya malau moo. Na aki- 3
lika ngalawani imwe, ila inai ya Dzimoni, amuvoya amiumye vandu vanini kwa nguka; aikala ndi atzomethya makomano kuuma ngalawani.

Indi akimina kunena, amwia Dzimoni: 4
Ambatia mandzini maliku, mukiicha malau menu kana mukwate. Kutzungia Dzimoni 5
aadzya: Bwana munene, utuku wonde twatethya tidinakwata kindu, indi kwa nteto dzyagu nkecha malau. Na makiik' uu ma- 6
linga mwita wa makuyu, na malau moo matwika. Mamavenedzya atindanya moo, ala 7
manai ngalawani ingi, mauke magudzye namo; mauka maudzudzya ngalawa dzyonde yili, nadzyo dzyathelela mandzini. Indi Dzimoni Pe- 8
telo akiona, amuvaluka Yesu mauni akiadzya: Umala kwagwa, ni mundu mwene wathe nye,

9 ee Bwana. Undu imako imukwatie na onde
ala manai nake yulu wa mukwato wa ma-
10 kuyu ula makitie, no uu na Yakobo na Yo-
hanne, aana ma Dzebedeo, ala mai atindanya
ma Dzimoni. Na Yesu amwia Dzimoni: Eka
kukia, kuuma indino ukatwika mukwati wa
11 andu. Matwaa ngalawa ngukani maeka itza-
mu dzyonde makimuvikila.

12 Yatwika, akiikala umwe wa midzyi, dzi-
dzya ve mundu nuudzuite muthumuo. Aki-
mwona Yesu, avaluka ndi no uthyu, aki-
muthethedzya akiadzya: Bwana ukienda
13 nutona kundhedzya. Atambaucha kwoko,
amukiita akiadzya: Ninkwenda, uthee. Imwe
14 muthumuo wauma kwake. Amutavya nda-
kamutavye mundu, indi uthi uionye kwa
mukohani, ukaumye kithangaona kwa kuthea
kwagu, to undu Mose nuamulilile kitwike
15 ugudzi kwoo. Indi uvoo wake wakula ku-
manika na mikwili mingi yakomana kana
mevwe na mavodzywe niwe kwa mouwou
16 moo. Indi athi nika atzalama.

17 Yatwika muthena umwe wa matuku atzu
atzomethya, na Avalisi na atzomi ma tolati
manaikala ndi, ala maumie kulla mudzyi wa
Galilea na Yudea na Yelusalemu, na vina wa
18 Bwana ni voi wa kuvodzya. Na dzidzya,
aume magua na kitanda mundu ula ai ne
ikechi. Mamanda kumutwaa ndini mamwiyo
19 mbee wake. Na malea kwona vandu va ku-
mutwaila kwa ala makomano, malitza yulu

wa numba makimutheedzya kiangoni na kitanda, kati wa andu mbee wa Yesu.

Nake akiona mwikio woo adzya: Mundu, 20
mawathe magu ukwekewa. Na aoli na Ava- 21
lisi maandza kuvindya makiadzya: Utzu nuu,
ula anena ung'endu? Nuu atona kumweka
mundu wathe, teka Mulungu wi weka? Indi 22
Yesu akimana malilikano moo, kutzungia
amea: Muvindidzyata ngooni kwenu? Undu 23
uvuthu ni chau, kwadzya ukwekewa mawathe
magu kana kwadzya ukila utambuke? Indi 24
kenda mumane kana Mwana wa mundu e
vina kumaeka andu mawathe kuu ndi (amwia
mundu we ikechi): Ninkukutavya ukila, otza
kitanda chagu uthi numbani kwagu. Imwe 25
okila mbee woo, aotza umamo wake, enuka
numbani kwake, akimugatha Mulungu. Na 26
imako yakwata onde, mamugatha Mulungu,
maudzwa ni mukio makiadzya: Tuonie ma-
undu umunthi.

Itina ya maundu atzu aumala amudzidzya 27
mwotzi we ilanga, dzitwa yake Levi, akiikala
numbani ye ilanga, amwia: Umbikile. Aeka 28
itzamu dzyonde okila amuvikila. Na Levi 29
amutzovedzya chakuya kinene numbani kwa-
ke, na yai ikomano inene ya aotzi me ilanga
na andu angi, ala maikalile namo chakuyani.
Na Avalisi na aoli manena na mithato na 30
aleli make makiadzya: Mukiya na mukinwa
na aotzi me ilanga na andu awathe ni ki?
Kutzungia Yesu amea: Andu avoo matii vata 31

32 na mundu mwe, indi ala awou, ndinedza kwita atzeo, indi awathe, kwa kwalula ngoo.
33 Indi moo mamwia: Ni chau aleli ma Yohanne mekuvunga matuku mengi, matzalama, na ala ma Avalisi n'uu, indi ala magu me-
34 kuya na mekunwa? Amea: Mukatona kumatavya atindanya ma mwadzya mavunge,
35 vala mwadzya e namo? Indi matuku makauka, vala mwadzya akaotzwa kwoo, matuku atzu makavunga.
36 Anena namo kwa ngelekanyo: Vatii mundu atila kitemu cha ngua ndzau akitummanya na ngua nguu, na ethwa ek'uu kila cheu chaananga nguu ne ila nguu idiianana
37 ne ila yeu. Na vatii mundu nukwikia muvinio mwithi ngutzuni nguu, ethwa nukwikia, muvinio mwithi ukaatua ngutzu nawo uke-
38 tika na ngutzu nadzyo dzikaanangika. Indi muvinio mwithi wamanda kwikiwa ngutzuni
39 ndzau. Na vatii mundu ula nukunwa muvinio mukuu, amanda ula mwithi, undu nukwadzya: Mukuu niwo mutzeo.

KILUNGU CHA THANDATU.

1 Yatwika, muthena wa dzabato wa keli atambuka kati wa miunda, na aleli make matula ithuke, maya makikiitha na ndzaa.
2 Indi amwe ma Avalisi mamea: Ni ki mukwika undu, ula ni uthugu kwika na madzabato?
3 Kumatzungia Yesu aadzya: Mudinatzomie

undu uu, ula Davidi nuikie, vala ai na ndzaa
mwene na ala mai nake? Undu alika numba 4
ya Mulungu, aotza mikae ya mwiloelo, aya,
na amanenge ala manai nake, ila ididzawa
ni mundu, teka akohani oka? Amatavya, 5
kana Mwana wa mundu ni Bwana na wa
dzabato.

Yatwika, dzabato ungi alika mudzikitini, 6
atzomethya. Vai mundu, kwoko kwake kwa-
ume kunai kwou. Na aoli na Avalisi ma- 7
mwovetzia, maone kana akavodzya muthena
wa dzabato, kenda makite kumuvinganidzya.
Indi amana maiotzeo moo, amwia mundu 8
mwene kwoko kwou: Ukila ungame kati.
Nake okila aungama. Indi Yesu amea: Ni- 9
nkumukulya: Kalakala kwa muthena wa
dzabato ni chau, kwika netza kana kwika
nai, kuvitya thaiyu kana kuananga? Ama- 10
dzidzya onde ngaliko dzyonde, amwia mu-
ndu: Tambaucha kwoko. Nake ek' uu, na
kwoko kwake kwatzova ta kungi. Indi moo 11
maudzwa ni kilalu manenanya undu maka-
mwika Yesu.

Yatwika, matuku atzu auma akithi kiima 12
kutzalama, achewa utuku wonde akimuvoya
Mulungu. Kukicha ameta aleli make, anuva 13
ikumi na eli ala eta atumi: Dzimoni ula 14
amwita Petelo, na mwinae Andelea, na Ya-
kobo, na Yohanne, Filipo na Batolomeo,
Mateo na Toma, Yakobo wa Alifeo na Dzi- 15
moni ula ekwitwa mwene kiwiu, na Yuda 16

wa Yakobo, na Yuda Isikaliote, ula atwika muumbili.

17 Na akitheea namo, aungama vandu mutindini, na mukwili wa aleli make na nguthu nene ya andu ma Yudea yonde na Yelusalemu na mbwani ya Tilo na Dzidoni, ala manauka kumwivwa na kuvodzywa na mou-
18 wou moo. Na ala manamadzywa na mbevo
19 ntzunnu mavodzywa. Na ikomano yonde mamanda kumutotya, undu vina wauma kwake
20 wa kuvodzya onde. Nake echa metho kwa aleli make akiadzya: Ene matzia inywi ncha, utzumbi wa Mulungu ni wenu.

21 Ene matzia inywi mukwivwa ndzaa indino, mukedza kutheka.

22 Ene matzia inywi andu makimumena makimuumalya kwoo na makiumanga na kwicha ndza dzitwa yenu te ithugu kwo undu wa Mwana wa mundu.

23 Tanai ngoo muthena utzu mukitulila, undu dzidzyai ituvi yenu ni inene kitutuni; uu niwo aumae moo manekie anabii.

24 Indi yiyai inywi athwii, muotzete tenne mukiakidzyo wenu.

25 Yiyai inywi muudzuite, mukedza kwivwa ndzaa. Yiyai inywi mukutheka indino, mukedza kwivwa woo na kwiya.

26 Yiyai andu onde makimunenea netza, uu niwo aumae moo mamekie anabii mo uvungu.

27 Indi ninkumutavya inywi mukwivwa: Endai amaitha menu, ikĭai netza ala mekumumena.

athimai ala mamututa, voyai kwa ala me- 28
kumwikĭa woo. Mundu ula nukukuna itau, 29
muthengedzye na ingi, na ula amanda ku-
kuvena ngua ya mwivwiko, mana kumuvata
kitoneo. Kulla akuvoya munenge, na ula 30
nukuvena itzamu dzyagu mana kumwandua.
Na to undu mukumanda kwikiwa na andu, 31
uu mekai inywi. Ethwa mukumaenda ala 32
mekumwenda mwina utzeo wa chau? Undu
na awathe mekumaenda a mamaenda. Na 33
ethwa mukumeka netza ala mekumwika
netza mwina utzeo wa chau? Na awathe
mekwika undu uu. Na ethwa mukumaala, 34
vala mukutala kunengwe kindu, mwina utzeo
wa chau? Undu na awathe mekumaala awa-
the kana matungiwe ula undu.

Indi endai amaitha menu, ikai netza na 35
kwala mudikaeke kwikia mundu, na ituvi
yenu ikatwika inene kitutuni, mukatwika
dzyana dzya ula wi yulu undu nake ni mu-
tzeo kwa ala matii muvea na kwa andu
athugu. Twikai andu ma tei, to undu ithe 36
wenu ena tei. Manai kudzilila nenu mudi- 37
kadzililwa; manai kugindilila nenu mudika-
gindililwa, ekai andu nenu mukaekwa. Ne- 38
nganai nenu mukanengwe, kithimi kitzeo,
kilate, kithingithye, kila kiudzuite, makamu-
nenge ntambini kwenu. Undu kithimi mu-
kuthima nacho nicho mekedza kuthimiwa.

Amatavya ngelekanyo: Kililinda kite me- 39
tho kitonata kutongodzya kililinda kingi?

40 Madikavaluka onde eli iimani? Muleli wa
vundi ndamugilya vundi, indi ula ni mbinga
akatwika ta vundi wake.
41 Indi wadzidzyata kavavathi ithoni ya mwa-
nanukwe wagu, indi mwamba ithoni kwagu
42 nduona? Kana watonata kumwia mwananu-
kwe wagu: Mwanaya, eka niumye kavavathi
ke ithoni kwagu, indi mwamba ithoni kwagu
nduona? Muvungu we, amba kuumya mwa-
mba ithoni kwagu, itina nivo ukadzidzya
kuumya kavavathi ithoni kwa mwananukwe
wagu.
43 Undu vatii muti mutzeo ukudzyaa aana
athugu, kana muti muthugu ula nukudzyaa
44 aana atzeo. Undu kulla muti numanika ni
aana mawo; mundu ndatwa ntende mivwani
45 na ndavata dzabibu yongwani. Mundu mu-
tzeo aumya kindu kitzeo ikitani itzeo ya
ngoo yake; na mundu mwai aumya kindu
kithugu ikitani ithugu ya ngoo yake, undu
kila kikudzuite ngoo, nicho kanwa nukunena.
46 Indi mumbitata Bwana, Bwana, na mudi-
47 ika undu ninkwadzya? Kulla mundu ula
nukuuka kwagwa akiivwa nteto dzyagwa
akidziika, nkamwonya ula nukwianana nake.
48 Nukwianana na mundu ula nuakie numba
akiindza akimina muthanga mwololo, aki-
kwatya mwako iviani; indi kivu kikiuka
utzi wakuna numba itzu na uditona kumi
49 thingithya undu inaakitwe iviani. Indi ula
nukwivwa akilea kwika, nukwianana n

mundu ula wakite numba muthangani ademaindza mutau, nayo yakunwa ni utzi na imwe yatumbuka na mbaluko ya numba itzu yai nene.

KILUNGU CHA MONDZA.

Yesu akimina nteto itzu dzyonde matuni 1
ma andu alika Kavenaumi. Indi mundu 2
ndzili ya madzikali ai na ngombo, ula ai
mwou wa kukwa, na ni mundu numwendete.
Indi akiivwa uvoo wa Yesu, atuma kwake 3
atumia ma Ayudi kumuvoya, auke amuvonoche ngombo yake. Namo makivika kwa 4
Yesu, mamuvoya muno munene makiadzya:
Nuthyana umwike undu uu, undu nukwenda 5
mbai yaitu na mudzikiti witu nutuakidzie.
Yesu athi namo. Indi nde kwatza na 6
numba, ndzili ya madzikali atuma ananae
kwake akimwia: Bwana, mana kwinamadzya, undu ndithyana ulike numbani kwagwa; niwo undu naona ndikauke kwagu 7
nye mwene, indi nena nteto imwe na ngombo yagwa akavoa. Undu nagwa ni mundu 8
niitwe na andu anene, nina madzikali itina
yagwa, namwia utzu: Enda! nikuthi, no
ungi: Uka! nikuuka, na ngombo yagwa:
Ik'una! nikwika. Indi Yesu akiivwa nteto 9
itzu, amumakia amathyukia mukwili wa
andu mamuvikilite akiadzya: Ninkumutavya,
ona kati wa Idzaeli ndinaona mwikio to uyu.

10 Na ala matumiwe makidzyoka malika numba mamwithia ngombo mwou e muvoo.
11 Itina ya matuku atzu athi mudzyi ula ukwitwa Naini, na aleli make engi maenda-
12 nya nake na mukwili munene. Na akithengelela muvia wa mudzyi, dzidzya, mukwu aumalywa, kimwemwe che inyake, nake ai ntiwa na ikomano inene ya mudzyi inai nake.
13 Bwana akimwona amwivwia woo amwia:
14 Eka kwiya. Na akithengelela akwata kilingo na agwii maungama, nake aadzya: Mwa-
15 nake, ninkuutavya, ukila! Mukwu okila
16 aandza kunena, amunenge inyake. Na vwia wakwata onde, mamugatha Mulungu makiadzya: Munabii munene nuumbukie kwitu
17 na Mulungu anedza kwa mbai yake. Na mwadzyo uu yulu wake wathi Yudea yonde na ndee dzyonde.
18 Mamunenge Yohanne uvoo utzu wonde
19 aleli make. Na Yohanne akiita eli ma aleli make, amatuma kwa Yesu akiadzya: Niwe
20 ula nukuuka, kana tumwetele ungi? Makivika kwake ala aume maadzya: Yohanne mwitii wa mandzi, nututumie kwagu akinena: Niwe ula nukuuka, kana tumwetele ungi?
21 Na ivinda yu avodzya engi kwa mouwou na manamadzyo na mbevo nthugu, na ilili-
22 nda dzingi aminenge kwona. Na Yesu amea Endai mukamutavye Yohanne maundu nimu kwona na kwivwa: ililinda dzikwona, and

me ikechi mekutambuka, andu ma muthumuo mekuthedzywa, mate matu mekwivwa, akwu madzyuchwa, ncha matavywa uvoo mutzeo. Na mwene matzia niwe, ula ndathatywa ninye. Indi atumi ma Yohanne vala maendie, Yesu aandza kunenea nguthu yulu wa Yohanne: Munaumalile nika kudzidzya chau? Mwangi ula ukuthingithywa ni ngutani? Indi munaendie kudzidzya chau? Mundu nuivwikite ngua mbuu? Dzidzyai, ala mena ngua ntanu maikala na matzia, me numba dzya matzumbi. Indi munaendie kudzidzya chau? Munabii? Ni vwo, ninkumutavya, ula nukuvita munabii. Utzu niwe ula muolilwe: Dzidzya ninkutuma ngombo yagwa mbee wo uthyu wagu, ula akatzovya ndzia yagu mbee wagu. Undu ninkumutavya, wa ala madzyaiwe ni aka, munabii munene kwi Yohanne, mwitii wa mandzi, kutiingwa, indi ula munini ndini ya utzumbi wa Mulungu, ni munene kutewe.

23 24 25 26 27 28

Na ikomano yonde ila yamwivwa na aotzi me ilanga mamunenge Mulungu ucheli, makithi kwitiwa mandzi ni Yohanne. Indi Avalisi na atzomi ma tolati maananga mwoanyo wa Mulungu yulu woo makilea kwitiwa mandzi niwe. Na Bwana aadzya: Haya, nkaelekanya nau andu ma kidzyawa kii na mekutithi' o? Mekutithia dzyana ila dzikwikala thome, dzikiitana dzikiadzya: Timuvuvie ndzumali mwalea kutulila, tunaina

29 30 31 32

33 wathi wa kiiyo mwalea kwiya. Undu Yohanne, mwitii wa mandzi, nuukie, alea kuya mukae, alea kugunda muvinio, nenu mu-
34 kwadzya: Ena kilalu. Mwana wa mundu auka akiya na akinwa, nenu mukwadzya: Mundu mutonu na mutoni, munanae wa
35 aotzi me ilanga na andu awathe. Na wui wanengwe ucheli na aana mawo onde.
36 Indi umwe wa Avalisi amuvoya aye nake, nake alika numba ya Muvalisi aikala ndi.
37 Na dzidzya, mundu muka umwe nduani ino, ula ai mwathe, akimana nuikalile numba ya Muvalisi, aete wongolo wa mauta me mutaa.
38 Na akiungama itina mauni kwake na akiiya, aandza kumuvolotangilya methoi mauni kwake akiidzya na ndzwii dzya mutwe wake,
39 aonga mau make amavaka mauta. Indi ula Muvalisi, ula numwitie akion' uu, anena kwake ngooni: Kitha utzu ni munabii, kitha numana, nuu muka utzu, na undu atilli, ula numukiita, undu ni mwathe.
40 Kutzungia Yesu amwia: Dzimoni, nina kaundu ka kukutavya. Nake aadzya: Mutai,
41 nena! Mwangiwa ai na andu eli ma mathii, umwe e thii nake wa denali maana atano,
42 ungi wa miongo itano. Na makiikala matii kindu cha kumwiva, amaeka onde eli. Tavanya, eiva wa atzu akamwenda muno?
43 Kutzungia Dzimoni aadzya: Ninkwadzya ula numunengie itzamu ila dzingi. Nake amwia:
44 Unadzilila kalakala. Na akimuthyukia mu-

ndu muka, amwia Dzimoni: Nukwona mundu muka utzu? Ninauka kwagu numba, ndumengie mandzi ma mau magwa, uyu avolotangilya methoi mauni kwagwa aviaiya na ndzwii dzyake. Ndunammumuna, nake uyu 45
kuuma vala nilikile numba, ndaekie kumumuna mau magwa. Ndunambaka mutwe 46
mauta, indi uyu nuvakie na mauta me mutaa mau magwa. Kwo undu uu ninkuku- 47
tavya, nuekewe mawathe make mengi, undu nuikalile na wende mwingi, indi ula nuekewe undu unini nake e wende munini. Amwia: 48
Nuekewe mawathe magu. Na ala maikalile 49
nake chakuyani maandza kuvindya: Uyu nuu, ula nueka na mawathe? Indi amwia 50
mundu muka: Mwikio wagu nukwokolile, enda no uvoo.

KILUNGU CHA NANA.

Itina ya matuku atzu atambuka midzyi 1
na midzyi na ndua na ndua, akitzomethya na kutavanya uvoo mutzeo wa utzumbi wa Mulungu, na ala ikumi na eli mai nake. Na 2
andu aka anini, ala mavoidzywe kwa mbevo nthugu na mouwou, Malia ula aitwa Magidalene, ula nuvinguiwe mbevo mondza, na 3
Yohanna, muka wa Kusa, muniavala wa Elode, na Dzusanna na angi engi, ala mamutethidzie na mali yoo.

Indi nguthu nene ikikomana, na andu 4

makithi kwake kwa midzyi yonde, anen
5 kwa ngelekanyo. Mundu muvandi aum
kuvanda mbeu yake. Na akivanda, imw
dzyavaluka ndziani dzyakinangwa, na nun
6 dzya kitutuni dzyaya. Ingi dzyavaluka iviani
7 na ikimea yoma, yalea kwona kimeu. Ing
dzyavaluka kati wa mivwa, na mivwa yame
8 vamwe nadzyo, yadziiita. Ingi dzyavaluk
muthangani mutzeo, dzyamea, dzyadzya
imwe iana. Akiadzy'uu anena: Mwene mat
ma kwivwa evwe.

9 Mamukulya aleli make makiadzya: Ngele
10 kanyo ii ni chau? Nake aadzya: Inywi mu
nengiwe kumana ndzama dzya utzumbi w
Mulungu, indi angi na ngelekanyo, kend
makiona madikaone na makiivwa madika
11 mane. Indi niyo ngelekanyo: Mbeu ni ntet
12 ya Mulungu. Ala ma ndziani ni ala mekwi
vwa, itina Dzatani auka, aumya nteto ngoon
13 kwoo, madikedze kwikia na kwokoka. Ind
ala me iviani nimo ala makiivwa mekwitikil
nteto makitana ngoo, namo matii mui, nim
ala mekwikia vandu vanini na matuku m
14 mwelyo mekwalyukanga. Indi ila ivalukil
mivwani nimo ala mekwivwa na mekuth
makiiitwa na mavindidzyo na mali na ma
tzeo ma thaiyu uu na madivicha kidzyawa
15 Indi ila i muthangani mutzeo nimo al
makiivwa na ngoo ntzovye na ntzeo, me
kukwata nteto madzyaa kidzyawa na kuu
midzya.

Indi vatii mundu ula nukwatya taa amiotza akigunika na nungu, kana akiikĭa itheo wa kitanda, indi nukwikĭa mwililikoni, kana ala mekulika maone cheeni. Undu vatii undu nuvithitwe, ula udakaumbŭka, na vatii ndzama ila idikamanika na kwivwiwa. Dzidzyai indi, undu mukwivwa; undu ula wi kindu, uyu akanengwe, na ula ndai, akavenwa na kila waiotzea ukwete. 16 17 18

Mamwokea inyake na aanainya make na maaiva ni kuvika kwake kwa ikomano. Atavywa: Inya wagu na aananukwe magu ma unchi ndza, mamanda makuone. Kutzungia amea: Mwaitu na aanaya magwa ni ala mekwivwa nteto ya Mulungu na mamiika. 19 20 21

Yatwika, matuku atzu muthena umwe alika ngalawani na aleli make, amea: Tithi mwingo wa yiya; mathi. Indi makithi akomma, na ngutani nene yatheea yiyani, matava mandzi mwita, maikala mwidzyoni. Mamuthengelela mamwamucha makiadzya: Bwana munene, Bwana munene, nitukwanangika. Nake okila, akanya ngutani na ndunda dzya mandzi; dzyaeka na kwaua. Nake amea: Wiiva mwikio wenu? Indi makia mamaka makiadzya: Nuu indi uyu, kana nuamulila na ngutani na mandzi namo mamwivwa? 22 23 24 25

Mavika na ngalawa ndi ya Agadala, ila ing'ethanie na Galilea. Na akiitheea ngalawani akikina muthanga akomana na mundu 26 27

wa ula mudzyi ena mbevo na ndanekĭa ngu
matuku mengi na ndenaikala numba, in
28 mbiani. Indi akimwona Yesu, aua mbu ak
valuka ndi mbee wake anena na kanv
munene: Nina chau nagu, Yesu, Mwana v
Mulungu ula e yulu muno? Ninkuuvo
ndukannamadzye.
29 Undu nuamulilile mbevo ntzunnu, iuma
kwa mundu, undu matuku mengi numun
maidzie, undu nuvingiwe chumbani aovetv
ni minoo na ikongo, nake atula itzamu i
aoviwe nadzyo, atwawa ni mbevo kithekan
30 Yesu amukulya akiadzya: Dzitwa yagu
chau? Amwia: Legioni; undu mbevo dzin
31 ilikile mundu. Nadzyo dzyamuvoya nd
32 kaamule dzithi mulikoni. Indi vai ngutl
ya nguwe vala vandu dzikiithya kiiman
mamuvoya amanenge nteto kulika itz
33 Amanenge nteto. Na mbevo dzyauma kv
ula mundu dzikilika nguwe, nayo ngutl
yavutha na utee wa kiima yiyani ndini, y
34 kwa. Indi aithi makiona maundu atzu n
kia matavanya uvoo mudzyini na miunda
35 Indi andu maumala kudzidzya undu wikiv
mauka kwa Yesu, maona mundu ula u
umiwe ni mbevo atilli ndi mauni kwa Ye
nuivwikite ngua na e maakili, makwatwa
36 vwia. Indi ala maonie, undu mwene mbe
37 uvoidzywe, mamatavya. Na mukwili wor
wa ndi yonde ya Agadala mamuvoya, au
kwoo, undu vwia munene numakwatie. Na

alika ngalawani aalyuka. Indi ula mundu 38
une, ula nuumiwe ni mbevo, amuvoya aikale
nake. Indi Yesu amwinucha akiadzya: Dzyo- 39
ka numbani kwagu ukatavanye maundu ma-
nene Mulungu unakwikie. Nake athi akita-
vanya mudzyi wonde maundu manene Yesu
unamwikie.

Yatwika, Yesu akidzyoka, ikomano ma- 40
mugungula, undu onde mai makimwetela.

Na dzidzya, mundu auka, dzitwa yake 41
Yailo, nake ai munene wa mudzikiti, avaluka
mauni kwa Yesu amuvoya, auke numbani
kwake, undu ai na mwitu wa kimwemwe 42
wa miaka te ikumi ne eli nake ai akikwa.
Indi akithi andu mamutindika.

Na mundu muka ula aumya ndhakame 43
miaka ikumi ne ili, aanangie kwa andu awe
itzamu dzyake dzyonde na ndenatona kuvo-
dzywa ni umwe, auka kwa itina, akitotya 44
nendze dzya ngua yake, na imwe ndhakame
yaeka kuuma.

Yesu aadzya: Nuu unkwatie? Indi onde 45
makikaya, Petelo na ala mai nake mamwia:
Bwana munene, mukwili wa andu makutindi-
ka makuluta, nagu wadzya: Nuu unkwatie?
Indi Yesu aadzya: Ve mundu nunkwatie, 46
undu mwene ninamana, vina ukiuma kwa-
gwa. Indi mundu muka akiona kana ndena- 47
vithwa, auka atelemete, avaluka mbee wake,
atavanya mbee wa andu onde, undu wa chau
numukwatie no undu avoie imwe.

48 Nake amwia: Mwitu wagwa, mwikio wagu
unakwokola, uthi no uvoo.
49 Akilli akinena, auka mundu wa numba
ya munene wa mudzikiti amwia: Mwitu
wagu nunakwie, eka kumunodzya mutai.
50 Indi Yesu akiivwa amwia: Eka kukia, ikia
51 tu na akaokoka. Na akivika numba nda-
mweka mundu kulika, teka Petelo na Yo-
hanne na Yakobo ne ithe wa kaana ne
52 inyake. Indi onde maiya mamuthetha. Nake
amea: Manai kwiya, ndenakwie, nukom-
53 mete. Mamutheka makimana nunakwie.
54 Nake aumalya onde amukwata kwoko ānena
55 akiadzya: Mwitu, ukila! Na loho wake wa-
dzyoka, okila imwe, nake aadzya mamu-
56 nenge chakuya. Mamaka muno atumia make
indi amatavya, madikamutavye mundu undu
nutwikie.

KILUNGU CHA KENDA.

1 Ameta ala ikumi na eli amanenge vin
na mani yulu wa mbevo dzyonde na kw
2 kuvodzya mouwou. Amatuma kutavany
utzumbi wa Mulungu na kuvodzya awo
3 Amea: Manai kuthi na kindu cha ndzian
ndata kana ngutzu kana mukae kana mbed
4 na ndakathi mundu na ngua yili. Na nuul
vala mukalika, vou ikalai, na mukiuma
5 vou kwatai ndzia. Na kulla andu ala ma
lea kumwathidzya, mukiumala mudzyi u

ingithyai ukungu kwa mau menu kwa
gudzi yulu woo. Namo mauma matambuka 6
dua na ndua makitavanya uvoo mutzeo na
akivodzya kulla kuntu.

Indi tzumbi Elode evwa uvoo wa maundu 7
nde ala mekiwe, athangaa undu amwe maa-
dzya: Yohanne nudzyukie akwuni; na angi: 8
lia nukenie; na angi: Umwe wa anabii ma
enne nudzyukie. Indi Elode aadzya: Yo- 9
anne ninamutila mutwe, indi utzu nuu,
la nimwivwia maundu ta atzu? Amanda
umwona.

Na atumi makidzyoka mamutavya maundu 10
la maneka. Nake amaotza athi namo kwa
dzama ngaliko ya mudzyi ula ukwitwa
etsaida. Na nguthu dzya andu makimana 11
amuvikila. Amctikila amatavya uvoo wa
tzumbi wa Mulungu, na ala mamanda ku-
odzywa amavodzya. Indi dzua yathi ku- 12
ua, na ala ikumi na eli mathi kwake
amwia: Inucha nguthu, kana mathi midzyi
a i utuini na miundani, maathie maone
indu cha kuya, undu vou tii ni nika. Nake 13
mea: Manengai chakuya inywi! Maadzya:
itii kindu, teka mikae itano na makuyu
li, ethwa tidithi kuua chakuya kwa andu
tzu onde. Indi vai 'aume vandu va maana 14
iongo itano. Amea aleli make: Dzililai
ndu meikale nguthu miongo itano, miongo
ano. Namo mek' uu maikalya ndi onde. 15
ndi aotza mikae ila itano na ala makuyu 16

eli, adzidzya yulu kitutuni, aathima, atilanya.
17 amanenge aleli manengelelye nguthu. Namo
maya, mavuna onde, mavakuwa matialyo
moo dzyondo ikumi na yili.
18 Yatwika, akiikala e weka akitzalama aleli
mai nake, amakulya akiadzya: Nguthu maa-
19 dzya ni ny' o? Mamutzungia makiadzya: Yo-
hanne, mwitii wa mandzi, indi angi: Elia; ni
angi: Umwe wa anabii ma tenne nudzyukie
20 Amea: Indi inywi mukwadzya niny' o? Indi
Petelo amutzungia akiadzya: Niwe Kilitosi wa
21 Mulungu. Nake amatidzia amaamulila madi-
22 kamutavye mundu undu uu, na aadzya: N
undu wa Mwana wa mundu kunamaa kwa
maundu mengi na kulewa na atumia na
akohani anene na aoli, na kuuawa na ku-
dzyuchwa muthena wa katatu.
23 Indi amea onde: Ethwa mundu amanda
kumbikila elee mwene, ague mukelanyo wake
24 muthena na muthena, ambaatie. Undu ula
amanda kuvonya thaiyu wake akaudzya, ind
ula nukuudzya thaiyu wake kwo undu wa-
25 gwa utzu akauvonya. Undu mundu en
utandithi wa chau akitandithya ndi yond
aiananga mwene kana ekukituka mwene.
26 Undu ula nukwivwa ndhonni dzya nye kan
dzya nteto dzyagwa, uyu Mwana wa mund
akevwa ndhonni dzyake akiuka kwa une
27 wake na we ithe na wa alaika atheu. Ind
ni vwo ninkumutavya, ve amwe kati w
ala mekuungama vou, ala madakatzam

kikwu muvaka maone utzumbi wa Muhungu.

Indi yatwika, itina ya nteto itzu, vandu 28
va matuku nana, aotza nake Petelo na Yohanne na Yakobo, athi kiimani kutzalama. Na akiikala atzalama, uthyu wake waalyuka 29
na ngua yake yatwika ndzau tze ikithea. Na dzidzya, aume eli matzungiana nake, ala 30
mai Mose na Elia, ala makena na unene 31
manena muminukilyo wake ula athi kuvikidzya Yelusalemu. Indi Petelo na ala mai 32
nake makwatiwe ni too; indi makivinduka maona unene wake na ala aume eli makimgama kwake. Na atzu makitanidzya nake, 33
Petelo amwia Yesu: Bwana munene, ni utzeo undu tii vaa, tukaaka tutzumba tutatu, kamwe kagu, kamwe ka Mose na kamwe ka Elia; na ndamana undu nukwadzya. Na 34
akinen' uu itu yaikala yamekia munyi, indi makia, atzu makilika ituni. Na kanwa wauma 35
ituni ukiamba: Utzu ni mwanagwa mwende, uyu mwithikidzyei. Na ula kanwa ukiamba 36
Yesu aonwa weka. Namo makilya na madimutavya mundu matuku ayu undu maonie.

Yatwika, keoko chake makitheea kiimani 37
akomana na mukwili munene. Na dzidzya, 38
mundu mume wa mukwili anena na kanwa mutulu akiadzya: Mutai, ninkukuvoya umudzidzye mwanagwa, undu ni kimwemwe chagwa. Na dzidzya, mbevo yamukwata na 39
imwe aiya, yamugudzya, uta ukiitika, yamu-

40 kimanga na yauma kwake ni vina. Nagwa
ninavoya aleli magu mamiumye malea ku-
41 dzomoa. Kutzungia Yesu aadzya: Ee mbai
idiikia na ila inamila, muvaka va niikale
nenu na kuumĭdzya kwenu? Ete mwana
42 wagu vaa. Na akithengelela, ila mbevo
yamwalya yamugudzya. Indi Yesu akanya
mbevo ntzunnu avodzya mwana amunenge
43 ithe wake. Indi onde matzeng'a kwa unene
wa Mulungu. Indi onde makimaka kwa
maundu onde Yesu nuikie, amea aleli make:
44 Ikĭai nteto itzu matuni menu: Mwana wa
mundu ekilli kwikiwa mokoni ma andu.
45 Namo malea kumana chuo kii na kinai
ndhimo namo ona madiidzi cho. Matzema
kumukulya nteto itzu.
46 Na ililikano yokila kati woo, munene kwoo
47 ni wiiku? Indi Yesu akimana ililikano ya
ngoo dzyoo, aotza kaana akaungamya kwake,
48 amea: Ula nukwatzia kaana kaa kwa dzitwa
yagwa numbatzia nye, na ula numbatzia nu-
mwatzia ula nuntumie. Undu ula ni munini
kwenu onde, uyu ni munene.
49 Indi Yohanne atzungia akiadzya: Bwana
munene, tuonie umwe, ula aumalya mbevo
kwa dzitwa yagu twamuvata, undu ndena-
50 vikilana naitu. Indi Yesu amwia: Ekai
kuvatana, undu ula nde yulu wenu, utzu
ni ngalili yenu.
51 Yatwika, matuku ma kulitzywa kwake
makimanda kuvika aelekelya uthyu wake

Yelusalemu, atuma akuu mbee wake. Mathi 52
makithoka mudzyi wa Dzamalia kana ma-
numandie vandu va kulika. Namo malea 53
kumwatzia, undu uthyu wake nueleketie
Yelusalemu. Indi aleli make Yakobo na 54
Yohanne makiona, maadzya: Bwana, wama-
nda tunene mwaki uvaluke kitutuni uma-
mange, to undu Elia wikite?

Indi athyuka amakanya akiadzya: Mudi- 55
mana mwi wa loho wiiku? Undu Mwana 56
wa mundu ndenauka kwananga loho dzya
andu indi kudziokola. Mathi ndua ingi.

Na makithi makitambuka na ndzia, umwe 57
amwia: Nkakwaatia kulla vandu vala ukathi,
Bwana. Yesu amwia: Mbiwa dzii maima 58
na nuni dzya kitutu dzii dyuu, indi Mwana
wa mundu nde vandu va kumamya mutwe
wake.

Indi amwia ungi: Mbaatie! Nake aadzya: 59
Bwana, nenge nteto niambe kuthi kuthika
adza wagwa. Indi Yesu amwia: Eka akwu 60
mathike akwu moo, indi we uthi ukatae
utzumbi wa Mulungu.

Na ungi amwia: Nkakwaatia, Bwana, indi 61
amba kunenge nteto kutianya uvoo na andu
ma numba yagwa. Indi Yesu amwia: Mu- 62
ndu ula anekĭa kwoko yembeni ya ng'ombe
adzidzya itina, utzu ti mundu wa utzumbi
wa Mulungu.

KILUNGU CHE IKUMI.

1 Itina ya maundu atzu Bwana aungamya
na angi, andu miongo mondza, amatuma
eli, eli mbee wake kulla mudzyi na kulla
2 ndua vala amanda kuuka mwene. Amea:
Nketha ni nene, indi athukumi ni anini.
Muvoyai indi Bwana wa nketha atume
3 athukumi nkethani kwake. Endai! dzidzyai,
ninkumutuma ta malondu kati wa ndzui.
4 Ekai kugua kavolo kana ngutzu kana iatu,
5 manai kukethya mundu ndziani. Indi mu-
kithoka numba, ambai kwadzya: Uvoo nu-
6 mba itzu! Na ethwa ve kaana ka uvoo vou.
uvoo wenu ukeikala yulu wake, kana tiwo
7 ukamudzyokea kwenu. Indi numbani ino
ikalai, mukiya na mukinwa na ene, undu
muthukumi nuthyana ituvi yake. Mana
8 kwiyuka numba na numba. Na mukithoka
mudzyi na andu mamwatzia yai kila mu-
9 nanengwe, vodzyai awou vuvu na meai
Utzumbi wa Mulungu numuthengelelile.
10 Indi mukithoka mudzyi na madimwatzia
11 umalai na ndzia dzyake na nenai: Ona uku-
ngu ula nukwatie mau maitu wa mudzy
wenu nituviaiya kwenu, indi uu mumanc
kana utzumbi wa Mulungu nuthengelel
12 Indi ninkumutavya, Dzodomo udikanama
muthena uya ta mudzyi uu.
13 Yiyai we Koladzini, yiyai we Betsaid

undu kitha kati wa Tilo na Dzidoni manekiwe maundu manene ala manekiwe kwenu, kitha ova mevwie woo kwa mawathe moo makiikala maguniani na muuni. Indi na Tilo na Dzidoni idikanamaa tenu ikwanini. 14

Nagu Kavenaumi unatula muvaka kitutuni, muvaka akwuni ukavaluchwa. Ula numwivwa inywi ambivwa nye, na ula numulea inywi andea nye; indi ula nundea nukumulea ula nuntumie. 15 16

Indi ala miongo mondza madzyoka, makitana ngoo, makiadzya: Bwana, ona mbevo dzikutwivwa kwa dzitwa yagu. Indi amea: Nionie Dzatani ta utidzi kuvaluka kitutuni. 17 18

Dzidzyai, nimunengie vina kukina yulu wa ntzoka ne ing'auvi na yulu wa vina wonde wa mumaitha, na vatii kindu kikamwika nai. Indi mudikatane ngoo kwa kwikala mbevo dzikumwivwa, indi tanai ngvo, undu madzitwa menu maoletwe kitutuni. 19 20

Na ivinda yu Yesu evwa muyo kwa Loho Mutheu na aadzya: Ninkukutaiya, adza, Bwana wa kitutu na ndi kana unavitha maundu aya mbee wa oi na ene maakili, unatuumbuia twana tutzanga. Ni vwo, adza, uu unai mwailo wagu. Dzyonde ninengiwe ni adza wagwa, na vatii mundu amana mwana, teka adza, kana adza, teka mwana na mundu, ula mwana akamuumbuia. 21 22

Athyukia aleli make oka aadzya: Ene matzia ni metho a mekwona undu inywi 23

24 mukwona. Undu ninkumutavya, anabii engi
na matzumbi manamanda kwona undu inywi
mukwona na madinaona na kwivwa undu
inywi mukwivwa na madinevwa.
25 Na dzidzya, mutai umwe wa tolati okila
amutata akiadzya: Mutai, niikata kana ni-
26 kite thaiyu wa ova? Amwia: Kati wa tolati
27 unaolwata? watzomata? Nake akimutzungia
aadzya: Umwende Bwana Mulungu wagu
kwa ngoo yagu yonde na kwa loho wagu
wonde na kwa vina wagu wonde na kwa
kililikano chagu chonde, na mutui wagu
28 tagu mwene. Amwia: Unatzungia kalakala,
29 ik' uu nagu ukaona thaiyu. Indi akimanda
kwinenge ucheli mwene amwia Yesu: Na
mutui wagwa nuu?
30 Yesu amutzungia akiadzya: Mundu umwe
auma Yelusalemu akitheea Yeliko, avaluka
kati wa mbuta, namo mamuumya ngua,
mamukuna mamutia na malilita ma kukwa
31 na mathi. Kwa mbanga mukohani umwe
atheea na ndzia itzu, amwona mundu, avita
32 na utee. Uu auka na Mulevi, avika vala
33 vandu, amwona, avita na utee. Indi Mu-
dzamalia umwe, muchalo, auka vala wai,
34 amwona, akita tei. Amwendea, amwovea
mouteme make, akiikĭa mauta na muvinio,
amuvakia yulu wa nammu yake, amutwaa
35 numba ya aeni, amwatzia. Keoko chake
aumya denali yili akimunenge mwithudzi
amwia: Mwatzie mundu na kila ukavitucha

nkakutungia nikialuka. Wiiku wa atzu atatu, 36
wadzya anatwika mutui wa ula nuvalukile
kati wa mbuta? Aadzya: Ula anamwikĭa 37
tei. Yesu amwia: Enda indi na ik' uu!

Yatwika, makitambuka, alika ndua imwe 38
na mundu muka, dzitwa yake Mata, amwa-
tzia numbani kwake. Nake ena mwananu- 39
kwe wa mwitu, ekwitwa Malia, ula aikala
mauni kwa Yesu akimwivwa nteto. Indi 40
Mata adzyiwa ni mawia mengi ma kumwi-
via. Athengelela akiadzya: Bwana nduona
nai, kana mwananukwe wagwa andekanidzya
nitethye nyoka? Umwie indi antethye. Indi 41
Bwana amutzungia amwia: Mata, Mata, nu-
kwimakia na nukwinamadzya. Indi undu 42
umwe ni wa vata. Malia nunuvie ivungu
itzeo, ila idikaotzwa kwake.

KILUNGU CHE IKUMI NA IMWE.

Yatwika, akiikala vandu akitzalama, aki- 1
mina umwe wa aleli make amwia: Bwana
utumanidzie kutzalama to undu na Yohanne
anatzomethya aleli make.

Amea: Mukitzalama, adzyai: Adza waitu 2
wa kitutuni, dzitwa yagu ithedzywe, utzumbi
wagu uuke, umandhi wagu wiikwe ta kitu-
tuni na kati wa ndi. Utunenge kulla mu- 3
thena kandu kaitu ka muthena wako. Na 4
utueke mawathe maitu to undu na ithyi
nitukweka kulla mundu e tummu naitu.

kwo uthugu.

5 Amea: Nuu kwenu akeikala e munanae akathi kwake utuku kati amwia: Munanawa,
6 umbale mikae itatu, munanawa nuukie kwagwa akiuma ndziani, nagwa ntii kindu cha
7 kumwivia; na uya ndini amutzungia akiadzya: Eka kumbikĭa kinamadzyo, yiyi ivingiwe tenne na dzyana dzyagwa dzi kwagwa umamoni, nditona kuukila kukunenge?
8 Ninkumutavya, ethwa ndakokila kumunenge kwa kwikala ni munanae, kwa mikaiyo yake akokila akamunenge kwa vata wake undu wiana.

9 Nagwa ninkumutavya: Voyai na mukànengwe, mandai na mukaona, komangai na
10 mukavinguiwa. Undu kulla nukuvoya nunengwe, na ula amanda nukwona na ula nukukomanga nukuvinguiwa.

11 Indi eiva ithe kwenu mwana akimuvoya mukae akamunenge ivia, kana ikuyu, aka-
12 munenge ntzoka vandu ve ikuyu? Kana akimuvoya itumbi akamunenge king'auvi?
13 Inywi indi, andu athugu, mukiidzi kumanenge aana menu itzamu itzeo, ndakathonoka muno ithe wa kitutuni kunenge Loho Mutheu ala mekuwitia?

14 Nake aumalya mbevo nayo yai kimumu. Indi ila mbevo ikiuma kimumu anena. Na
15 nguthu dzya andu mamaka. Indi amwe moo maadzya: Ni Belidzebuli, tzumbi wa

mbevo aumalya mbevo. Angi mamwelya 16
mamanda ngelekanyo ya kitutuni kwake.
Indi mwene akimana malilikano moo amea: 17
Kulla utzumbi ukithuana ndini yake watu-
lika na numba yavalukanila ne ingi. Na 18
Dzatani akithuana nake mwene, utzumbi
wake ukeikalata? undu mukwadzya, kwa
Belidzebuli ninkuumalya mbevo. Indi ethwa 19
na Belidzebuli ninkuumalya mbevo, dzyana
dzyenu dzikuumalya nau? Kwo undu uu
moo makatwika adzili menu. Indi ethwa 20
kwa chaa cha Mulungu ninkuumalya mbevo
kitha utzumbi wa Mulungu nuukite kwenu.
Mwene vina ula nuikite miiyo yake ya 21
kau akidzuvia mudzyi wake, itzamu dzyake
dzikwikala no uvoo. Indi ula nukumugilya 22
vina akimwendea amuthima amuvena miiyo
ya kau ila ikumung'endea akiaa itzamu
dzyake. Ula nde nagwa e yulu wagwa na 23
ula ndakollanya nagwa nukunalilicha. Mbe- 24
vo ntzunnu ikiuma kwa mundu, yatambuka
vandu vate mandzi, ikimanda kithumuo,
yalea kwona yadzya: Nkadzyoka numba
yagwa vala niumie. Na ikiuka yaona ina- 25
viaitwe yatanwa. Nivo ikuthi ikiotza mbevo 26
ingi mondza, ithugu kute mwene na dzya-
lika dzyaikala kuu, na muminukilyo wa mu-
ndu uyu ukatwika muthugu kute mwandzo.
Yatwika, akinen' uu mundu muka umwe 27
okilya wadzya ikomanoni amwia: Ya nda-
nya ivu ila yakuguie na nondo ila wongie.

28 Indi mwene aadzya: Ni vwo, ene matzia nimo ala mekwivwa nteto dzya Mulungu na madzidzuvia.

29 Indi ikomano ikineneva aandza kwadzya: Idzyawa ii ni idzyawa ithugu, ikumanda ngelekanyo na idikanengwe ngelekanyo, teka
30 ngelekanyo ya Yona. Undu ta Yona nutwikie ngelekanyo kwa Anineve, uu na Mwana
31 wa mundu akatwika kwa idzyawa ii. Tzumbi muka wa muchamoni we itheo wa dzua akokila ikwanini na aume ma idzyawa itzu akamadzilila, undu nuukie akiuma kitulu cha ndi kwithikidzya wui wa Dzalomo na dzidzya vaa ve undu wa kumuvita Dzalomo.
32 Aume ma Nineve makaungama ikwanini na idzyawa itzu makamadzilila, undu manaalula ngoo kwa mutavanyo wa Yona, na dzidzya undu wa kumuvita Yona wi vaa.

33 Vatii mundu ula nukwatya taa amiiya vandu vavithe kana itheo wa ngundza, indi mwililikoni, kenda ala mekulika maone
34 cheeni. Umui wa mwii ni itho. Vala itho yagu i Kalakala na mwii wagu wonde wi cheeni, indi ethwa ni ithugu na mwii wagu
35 wi kivindu. Dzidzya indi, kenda cheeni
36 ndini yagu kidikatwike kivindu. Ethwa indi mwii wagu wonde wi cheeni na utii vandu ve kivindu ukeikala wi cheeni kwonde, to undu taa na cheeni chawo nukumulika.

37 Indi akilli akinena Muvalisi umwe amwita etwete kwake. Alika kwake aikala ndi.

Indi Muvalisi aona na kumaka kana nda- 38
thambie mbee wa kuya. Indi Bwana amwia: 39
Nuene, inywi Avalisi mukuthambya kikombe
na ndzele kwa ndza, indi ndini muudzuite
muvutano na wai. Inywi atumanu, ula wo- 40
mbie cha ndza ndaumbie na kila ki ndini?
Indi nenganai kila ki ndini munenge ncha 41
na dzidzyai dzyonde dzikatwika itheu kwenu.
Indi yiyai inywi Avalisi, undu mukuumya 42
ilanga ya kakuluviti na koo na nuni dzyo-
nde mukieka ucheli na chendo cha Mulungu.
Uu wamanda kwikwa, vala undu ungi udi-
naekwa. Yiyai inywi, undu mwi ta mbia 43
ila idamanika, vala andu mekutambuka yulu
na madiidzi. Indi mutai wa tolati akitzungia 45
amwia: Mutai ukinen' uu watuumanga naitu.
Nake aadzya: Na inywi atai ma tolati, yiyai, 46
undu mukumavakia andu miiyo ila idatoneka
na inywi ene mudikiita miiyo itzu na chaa
kimwe chenu. Yiyai inywi, undu mukwaka 47
mbia dzya anabii, indi ni aithe menu ala
manamoaa. Uu mwi ngudzi na mukwitikila 48
mawia ma aithe menu, undu moo manamoaa,
indi inywi mukwaka mbia dzyoo. Kwo undu 49
uu na wui wa Mulungu nunenie: Nkatuma
kwoo anabii na atumi na makoaa amwe na
kumaluncha, kenda mbai itzu ianduwe ndha- 50
kame ya anabii onde, ila inetiwe ndi kuuma
vala ndi yombiwe, kuuma ndhakame ya Abeli 51
muvaka ndhakame ya Dzakalia, ula unoaiwe
kati wa mathibau na numba; ni vwo ninku-

52 mutavya ikaanduwa kwa mbai ino. Yiyai
inywi atai ma tolati, undu muotzie muvu-
nguo wa kimani, inywi ene mudinalika na
53 mwadzyia ala maendie kulika. Na akiumala
vou aoli na Avalisi maandza kumuovetzia
makimukulya maundu, makiova kana ma-
kwate undu umwe wa kanwa wake.

KILUNGU CHE IKUMI NA ELI.

1 Akinena maundu aya maana na maana
maumbana vou ona makinangana, nake aa-
ndza kumatavya aleli make: Undu wa mbee
idzuviai kwa kilungo cha Avalisi, niwo uke-
2 ngi. Indi kutiingwa undu uvithe ula uda-
kaumbulwa no undu udedzikiwe ula uda-
3 kamanika. Kwo undu uu kila mukunena
kivinduni kikevwa cheenini na kila muaidzie
kutuni matutuni kikatavanywa dzyalani dzya
numba.

4 Indi ninkumutavya ananae magwa: Ma-
nai kukia ala mekuuaa mwii na itina ma-
5 ditona kwika undu ungi. Indi nkamwonya
ula mukie: kiai uya ula itina ya kuuaa e
vina kwicha geena; ni vwo ninkumutavya,
utzu mukiai.

6 Tudzuni tutano tuditewa ni mbedza yili?
Na kadinolwa kamwe katwo mbee wa Mu-
7 lungu. Indi na ndzwii dzya mutwe wenu
dzyonde dzikutalwa. Manai kukia, muku-
vituka tudzuni twingi.

Indi ninkumutavya, kulla ula nuntavanya 8
mbee wa andu, na Mwana wa mundu aka-
mutavanya mbee wa alaika ma Mulungu.
Indi ula nukundea mbee wa andu, akalewa 9
mbee wa alaika ma Mulungu. Na kulla ula 10
nukunena nteto yulu wa Mwana wa mundu,
utzu akaekwa, indi ula nukumuumanga Loho
Mutheu, utzu ndakaekwa. Indi vala maka- 11
mutwaa midzikitini kwoo na kwa atumia
na wamuloni manai kwimakia undu kana
chau mumatzungie kana undu munene, undu 12
Loho Mutheu akamutzomethya ivinda iya
undu wamanda kunenwa.

Indi umwe wa ikomano aadzya: Mutai, 13
mutavye mwananukwe wagwa andaie utiwa
waitu. Amwia: Mundu, nuu ambiite mwa- 14
muli kana ndzili ya kumuania utiwa? Indi 15
amea: Dzidzyai na mukiidzuvia kwa itommo,
undu thaiyu wa mundu udiikala kati wa
itzamu dzya kuvituka.

Amatavya ngelekanyo, akiadzya: Mundu 16
umwe muthwii munda wake nudzyaite muno.
Avindya kwake mwene akinena: Niikata, 17
undu ntii vandu va kuumbanya idzyo dzya-
gwa? Aadzya: Nkeik'uu: itzumba dzyagwa 18
nkathadzya nkaaka inene na nkaumba vou
idzyo dzyagwa dzyonde na itzamu dzyagwa.
Na nkamwia ngoo yagwa: Ngoo yagwa, wina 19
itzamu itzeo dzingi dziumbiwe dzya miaka
mingi, thumua, idzaa, nwa, tana ngoo. Indi 20
Mulungu amwia: Ndia, utuku uu thaiyu wagu

ukamandwa kwagu, ila itzamu nuumbie dzi-
21 katwika dzyau? Niwo atilli mundu ula
aiumbanidzya itzamu na ndathua kwa Mu-
lungu.
22 Amea aleli make: Kwo undu uu ninku-
mutavya, manai kwimakia kwa thaiyu wenu,
undu mukaya, kana kwa mwii, undu mu-
23 keivwika. Thaiyu ukuvita kandu na mwii
24 ukuvita ngua. Lilikanai ngunguu, undu
idivanda na idiketha, itii kinga kana kitzu-
mba, na Mulungu nukudziithya. Nenu mu-
vitukite nuni vaanata!
25 Indi nuu kwenu nutona kuongela unene
26 wake mukono umwe na akiimakia? Haya,
ethwa muditona undu ula unini, mukwima-
27 kia ki kwa kila kitialile? Lilikanai mataa
mwaka, undu mekumea, maditethya wia,
madiokotha, indi ninkumutavya kana na
Dzalomo kwa unene wake wonde ndena-
28 ivwikite te imwe yoo. Indi Mulungu aki-
vwika to uu niki ya vuyini ila ikwoi umunthi
no uni nukwichwa mwakini ndakamuvwika
29 muno inywi, mwi mwikio munini? Nenu
manai kukulya kila mukaya kana mukanwa
30 na manai kuvwavwana. Undu maundu atzu
onde mbai dzya ndi dzikumanda, indi ithe
wenu nuidzi kana mwi vata na itzamu itzu.
31 Indi mandai utzumbi wa Mulungu na itzamu
itzu dzyonde mukaongelwa.
32 Manai kukia, nguthu ntiti inywi, undu ni
mwailo we ithe wenu kumunenge utzumbi.

Tedzai itzamu dzyenu mukanengane ncha; 33
tzovyai ngutzu ila idikua, uthwii ula udathella kitutuni, vala king'ei kidathengelela na ululu idiananga. Undu vala ve uthwii 34
wenu nivo ngoo yenu ikeikala.

Dzyunu dzyenu dziikale dziovetwe ndavu 35
na taa dzyenu dzikiakana. Nenu inywi ene 36
mukiianana na andu ala mekumwetelela bwana woo, akiuma wadzyani, kana akiuka akivingudzya, mamuvinguie mituki. Andu 37
ma matzia ala atumwa, ala Bwana akamethia matzalukitie. Ni vwo ninkumutavya, akaiova akameikalya ndi kanduni akauka kumeivuia chakuya. Na ethwa akauka chowo cha keli 38
kana chowo cha katatu amaon' uu, andu ma matzia ni aya atumwa.

Indi undu uu mumane: kitha mwene 39
numba numana ivinda ila king'ei kikuuka kitha nukuchedzya na ndaeka numba yake ilikwe. Nenu ikalai mwilingite, undu Mwa- 40
na wa mundu akauka ivinda ila mudivindya.
Indi Petelo amwia: Ngelekanyo itzu nukutu- 41
tavya ithyi kana andu onde? Bwana aadzya: 42
Nuu indi muniavala mutzeo wa numba, mwene maakili, ula bwana akamwiya yulu wa athukumi make, amanenge na chathi chakuya choo? Mundu wa matzia mutumwa uyu, 43
ula bwana wake akiuka akamwithia akiik' uu. Ni vwo ninkumutavya, akamwiya yulu 44
wa itzamu dzyake dzyonde.

Indi mutumwa utzu akiadzya ngooni 45

kwake: Bwana wagwa nukuchewa kuuka,
aandza kukuna athukumi aume na aka na
46 kuya na kunwa na kutona, akauka bwana
wa mutumwa uyu munthi ula ndatala na
ivinda ila ndamana, akamwatua kati aka-
munenge ivungu yake vamwe na ala ma-
daikia.
47 Indi mutumwa ula nuidzi kimando cha
Bwana wake na ndenavota na ndaneka ki-
mando cha Bwana wake akakunwa mukuna
48 mengi. No ula udedzi na nuwikie undu wa
kukunwa akakunwa makuna manini. Kulla
nunengiwe muno kwake kukaanduwa muno,
no ula nunengiwe mivunga mingi, mingi
49 aketiwa. Niukie kwicha mwaki ndi no undu
50 wianata ninkumanda uakane tenne. Niitiwe
iitia ya mandzi no undu ninkukwatwa ni
51 vwia muvaka iminwe. Mukwadzya niukie
kunengane uvoo ndi? Ninkumutavya, ekai,
52 indi uthu. Undu kuuma indino atano me
numba imwe makathuana, atatu yulu wa
53 angi eli na eli yulu wa angi atatu. Maka-
thuana ithe na mwana na mwana ne ithe,
inya na mwitu wake na mwitu ne inya, inya
ya mundu na mukake na muka wa mundu
ne inya ya mume.
54 Indi amatavya ala makomano: Mukiona
itu ikithèa ndhuiloni ya dzua mukwadzya:
55 Mbua ikuuka, na yatwik' uu. Na ngutani
ya muchamo wa dzua ikiutia mukwadzya:
56 Dzua ikavyuva, na ikitwika. Avungu inywi,

uthyu wa ndi na wa kitutu muidzi kuvathukanya, indi ni chau mudimana kuvathukanya matuku aya? Ni chau mudidzila 57
kwenu inywi ene ucheli?

Undu ukithi na mumaitha wagu mbee 58
wa wali, ndziani uthethedzye wiutzane nake, kenda ndakakutwae mbee wa mwamuli na mwamuli akuumalye kwa mundu wa chumba na mundu wa chumba akwikĭe chumbani. Ninkuutavya, ndukauma vou muvaka nuivie 59
na mbedza ya muminukilyo.

KILUNGU CHE IKUMI NA ATATU.

Ivinda yu amwe makena makimutavya 1
uvoo wa Agalilea, ala ndhakame yoo Pilato nuvulanitie ne ithangaona dzyoo.

Yesu akitzungia amea: Mukwadzya Aga- 2
lilea atzu mai awathe kute. Agalilea onde, undu makwatiwe ni undu utzu? Ninku- 3
mutavya, aiyee, indi mwalea kwalula ngoo inyonde mukaanangik' uu.

Kana ala andu ikumi na nana ala matu- 4
mbiwe ni munala wa Dziloamu ukamoaa, mukwadzya mai awathe kute andu onde ala mekutua Yelusalemu? Ninkumutavya, 5
aiyee, indi mwalea kwalula ngoo inyonde mukaanangik' uu.

Anena ngelekanyo itzu: Mundu ai na mu- 6
tini wake, ula nuvandie mundani kwake wa midzabibu, auka akimanda aana mawo alea

7 kwona. Amwia mwimi wa munda: Dzidzya,
miaka itatu niukie kumanda aana mutinini
uyu na ndinaona, muteme, nukwananga
8 muthanga ki? Akitzungia amwia: Bwana
weke mwaka uu nawo muvaka niwimie na
9 nkekĭa vuu, kumba widzyaa, ethwa tiwo
nivo muteme.
10 Indi munthi wa dzabato ai akitzomethya
11 mudzikitini umwe. Na dzidzya, vai mundu
muka e mbevo yo uwou miaka ikumi na
nana na' nukondzekete na ndatona kuumama
12 kalakala. Yesu akimwona amwita amwia:
Mundu muka nuthaidzywe uwou wagu.
13 Amwilila ndzaa na imwe alungwa amugatha
14 Mulungu. Na munene wa mudzikiti atzungia
akithata kana Yesu avodzya na dzabato,
amea andu: Ve matuku thandatu ma ku-
tethya wia, matuku atzu ukai mukavodzywe
15 na ti munthi wa dzabato. Indi kumutzungia
Yesu aadzya: Avungu inywi! kulla wenu
munthi wa dzabato ndathadzya ng'ombe
yake kana ing'oi yake ivuuni amitwaa aki-
16 nithya? Indi uyu, mwitu wa Abalamu ula
Dzatani numwovie, dzidzya, miaka ikumi na
nana, ndakathadzywe muvingo utzu munthi
17 wa dzabato? Nake akinen'uu matzonoka
onde ala mamukalalitie, na andu onde me-
vwa muyo ni maundu manene onde ala
mekiwe niwe.
18 Na aadzya: Utzumbi wa Mulungu nuia-
nana na chau na nkaelekanya na chau?

Ni ta mbeke ya haladali, ila mundu aotza 19
akaicha kituuni kwake, yamea yakua ya-
twika muti munene na nuni dzya kitutuni
dzyaikala mbongeni kwake.

Anena ingi: Nkaelekanya utzumbi wa Mu- 20
lungu na chau? Ni ta kilungo kila mundu 21
muka aotza ekĭa kati wa ithimi itatu dzya
mutu muvaka wonde wakatie.

Athi kwendela midzyi na midzyi na ndua 22
na ndua akitzomethya na akitambuka na
ndzia ya kuthi Yelusalemu. Na ume amwia: 23
Bwana, ni anini ala makaokoka? Indi amea:
Thethedzyai kulika na mwomo mutheke, 24
undu engi, ninkumutavya, makamanda ku-
lika na madikatona. Undu mwene numba 25
akethiwa nuukilile avinga mwomo, nenu mu-
kiandza kuungama ndza na kuvingudzya,
mukiadzya: Bwana, Bwana utuvinguie, nake
akitzungia akimwia: Ndimumana vala mu-
umie: nivo mukedza kwadzya: Tunaya mbee 26
wagu na twanwa, nagu ndziani nututzome-
thidzie. Nake akaadzya: Ninkumutavya, 27
ndimumana kula muumie, tanidzyai nagwa
inyonde eki ma wathe. Vou kikeikala kiiyo 28
na kikeketanyo cha mayo, vala mukaona
Abalamu na Idzaki na Yakobo na anabii
onde utzumbini wa Mulungu indi inywi mu-
nechwa ndza. Na makauka andu makiuma 29
muumilo wa dzua na ndhuilo na michamo
ya yulu na ye itheo makeikala chakuyani
utzumbini wa Mulungu. Na dzidzya, ve ma 30

muminukilyo ala makatwika ma mwandzo na ma mwandzo ala makatwika ma muminukilyo.

31 Ivinda yu mamwidzia Avalisi amwe makimwia: Uma vou uthi, Elode akumanda
32 akuuae. Amea: Endai mukimitavya mbiwa itzu: Dzidzya, ninkwindua mbevo na ninkuvodzya umunthi no uni na munthi wa katatu
33 nkaminuka. Yulu wa maundu atzu nina mwendo umunthi no uni na auke, undu ti kalakala, munabii aanangike ndza ya Yelu-
34 salemu. Yelusalemu, Yelusalemu, ula nukuuaa anabii na nukukiina na mavia ala matumiwe kwake, meanata ninamanda kukollanya dzyana dzyagu, ta nguku ikukollanya tudzwii twayo itheo wa ndhwou dzyake, na mudi-
35 netikilile. Dzidzyai mukutiwa na numba yenu! Ninkumutavya, mudikambila kumbona muvaka mwidze kwadzya: Ataiwe ula nukuuka kwa dzitwa ya Bwana.

KILUNGU CHE IKUMI NA ANNA.

1 Yatwika, akithi numba ya munene wa Avalisi munthi wa dzabato, kuya chakuya,
2 mamwovetzia. Na dzidzya, vai mundu mwou
3 wa mangu mbee wake. Kutzungia Yesu amea ala atzomi ma tolati na Avalisi akiadzya: Ni undu utzeo, kuvodzya munthi wa
4 dzabato? Makilya. Nake amukwata amu-
5 vodzya, amwinucha. Amea akiadzya: Mu-

ndu kwenu nuu, mwanake kana ng'ombe
yake ikivaluka kithimani, ula ndamuumya
imwe munthi wa dzabato? Namo maditona 6
kumutzungia nteto itzu.

Amatavya ngelekanyo, ala manetiwe cha- 7
kuyani, akiona undu maniuvie dziikalo dzya
mbee, amea: Ukiitwa ni mundu alusini, mana 8
kwikala kiikalo cha mbee, kenda na mundu
munene kutewe akiitwa, ndakauke ula amu- 9
itie inyonde, akwie: Mwathuke utzu, nagu
ukedza kutiwa ni kiikalo che itina muno
na ndhonni. Indi ukiitwa uthi ukeikale kii- 10
kalo che itina, kenda ula nukwitie akiuka
akwie: Munanawa, endanga mbee. Nivo
ukeikala na ndaiya mkee wa ala mekwikala
nagu chakuyani. Undu kulla ula ekwili- 11
dzililya mwene akatheedzywa, na kulla ula
nukwitheedzya mwene akalidzililywa.

Amwia na ula numwitie: Ukitzovya ka- 12
ndu ka kwitweta, kana kandu ka muthena,
mana kwita ananau na aananukwe magu,
kana mbainu, kana atui athwii, kenda ma-
dikedze kwita namo, nagu ukiivwa. Indi 13
ukitzovya kandu ita ncha, dzyondze, athui
na ililinda ite metho, nagu ukatwika mu- 14
ndu wa matzia, undu matii cha kukwiva,
indi ukaivwa idzyukoni ya acheli.

Indi mundu umwe wa ala meikalile nake 15
chakuyani akiivwa, amwia: Mundu wa ma-
tzia ula nukuya chakuya utzumbini wa Mu-
lungu. Nake amwia: Mundu umwe atzovya 16

17 chakuya kinene, akiaidzya andu engi. Atuma mutumwa wake, chathi cha kuya kikivika, athi kumatavya ala manaaidzywe: Ukai,
18 itzamu dzyonde dziumbanidzywe. Maandza kwimila onde kwa ngoo imwe. Wa kwaidza amwia: Ninaua munda, ukwa ninkwikalata
19 nkaoe, ninkuutuma untidzie. Ungi aadzya: Niuie ng'ombe miovo itano, ukwa ninkuthi
20 kudzielya, ninkuutuma untidzie. Ungi aadzya:
21 Nitwaie muka, undu uu ndiona muukile. Ula mutumwa auka amutavya bwana wake nteto itzu. Nivo mwene numba athata, amwia mutumwa wake: Umala mituki, uthi na ndzia nene na nini dzya mudzyi na ncha na dzyondze na ililinda ite metho na athui umaete
22 kuu ndini. Mutumwa auka akiadzya: Bwana nuikiwe undu waidzie, indi ve vandu vathei.
23 Bwana amwia mutumwa: Umala uthi na ndzia na mawiiyoni ukamathethedzye malike,
24 numba yagwa iudzwe. Undu ninkumutavya, kana ndakatzama mundu umwe wa ala maaidzywe chakuya chagwa.
25 Indi mikwili minene maendanya nake,
26 athyuka amea: Mundu akiuka kwagwa na ndamena ithe ne inya na muka na dzyana na aananukwe aume na aka na thaiyu wake mwene, uyu ndatona kutwika muleli wagwa.
27 Na ula ndagua mukelanyo wake akimbaatia
28 ndatona kutwika muleli wagwa. Undu kwenu, mundu ula wenda kwaka munala ndaamba kwikala ndi akielekanya thoa wa

mwako, kana e itzamu dzya kumina? kenda 29
akikwatya mwako na ndadzomoa kumina,
andu onde ala mekudzidzya madikedze ku-
mutheka, makiadzya: Mundu utzu nuandzie 30
kwaka na ndadzomoa kumina. Kana tzu- 31
mbi wiiva, ula nukuthi kumuukita tzumbi
ungi, ndaamba kwikala ndi akioanya, kana
na aume maana makumi ikumi akamutona
ula nukuuka yulu wake na maana makumi
miongo eli? Ethwa tiwo atumana ukuu, 32
ungi atilli kwatza, akimuvoya nteto dzyo
uvoo. Uu kulla wenu, ula ndaeka kulla 33
kindu enacho, ndatona kutwika muleli wa-
gwa. Munu ni kindu kitzeo, indi munu 34
ukitundua ukatzovywa ni chau? Udithyana 35
kwikiwa mundani kana vuuni, andu mekwi-
chetheka. Ula e matu ma kwivwa, evwe!

KILUNGU CHE IKUMI NA ATANO.

Indi aotzi ma ilanga na andu awathe ma- 1
muthengelela kumwithikidzya. Na Avalisi 2
na aoli melila makiadzya: Utzu nuendete
awathe na nuidzaa namo.

Amatavya ngelekanyo akinena: Mundu 3
wa kwenu wiiku ula wi ng'ondu iana, aki- 4
udzya imwe ndatia ila miongo kenda na
kenda weuni akithi kumanda ila yoie mu-
vaka amione? Na akimiona amiiya ituoni 5
akiivwa muyo. Na akivika mudzyi eta ana- 6
nae na atui amea: Tanai ngoo nagwa, nionie

7 ng'ondu yagwa ila yoie. Ninkumutavya, uu
kukatwika kutana ngoo kitutuni yulu wa
mundu mwathe akialula ngoo mbee wa acheli
miongo kenda na kenda, ala matii vata wa
kwalula ngoo.
8 Kana mundu muka, ula wi iluvia ikumi,
akiudzya kimwe, ndakwatya umui aviaiya
numba, athethedzya kumanda muvaka aki-
9 one? Na akiona eta ananae na atui akia-
dzya: Tanai ngoo nagwa, nionie kila kiluvia
10 chagwa choie. Uu, ninkumutavya, kukatwika
kutana ngoo mbee wa alaika ma Mulungu
yulu wa mundu mwathe umwe akialula ngoo.
11 Amea: Mundu umwe ai na aana make
12 eli. Na ila ilumaita yea ithe: Adza, nenge
ivungu yagwa ye ikita. Amaaia itzamu.
13 Na matuku manini makivita, ila ilumaita
aumbanya itzamu dzyonde na athama athi
ndi ya kwatza, na kwo analicha mali yake
14 akiikala mundu mnthugu. Vala numinie
itzamu dzyonde, ndzaa nene yalika ila ndi,
15 nake aandza kwivwa munalo. Athi kwaiya
mwene mudzyi kati wa ila ndi. Nake amu-
16 tuma miundani kwake kwithya nguwe. Nake
ena mumeo kuudzudzya ivu yake ni makole
ala nguwe dzyaya, na ndanengwe ni mundu.
17 Indi avinduka aadzya: Athukumi meanata
ala ma adza wagwa, mena chakuya mwita,
18 nagwa ninkukwa ni ndzaa. Nkokila, nkathi
kwa adza, nimwie: Adza, ninavitya kitutuni
19 na mbee wagu, ndithyana kwitwa mwana

wagu, umbike to umwe wa athukumi magu. Okila athi kwe ithe. Indi e kwatza, ithe 20
wake amwona, akita tei, atzemba, amuvalukila ngingo amwonga. Indi mwana amwia: 21
Adza, ninavitya kitutuni na mbee wagu, na ndithyana kwitwa mwana wagu. Indi ithe 22
amea atumwa make: Mituki etai kitoneo kila kitzeo mumwikie, munengai ngomme chaani na iatu mauni, na etai kadzalu kala 23
kanou mukang'ele, tuye tutane ngoo. Undu 24
utzu mwana wagwa ai mukwu athaiyuka, ai mwau aumbuka. Maandza kutana ngoo. Indi mwana wake munene ai mundani; na 25
akiuka athengelela numba, evwa wathi ukwinwa. Eta mutumwa umwe amukulya, undu 26
uu ni wa chau? Amwia: Mwinau nuukie na 27
au nung'elile kadzalu kala kanou, undu numwonie ingi e muvoo. Indi athata alea ku- 28
lika ndini. Ne ithe wake aumala anena nake. Indi kutzungia amwia ithe: Dzidzya, miaka 29
itzu yonde ninakutethya na ndinavitya imwe mwiao wagu, na ndunannengie muthena umwe ndhenge, kenda nitane ngoo na ananawa; indi utzu mwana wagu akiuka, ula 30
anaya itzamu dzyagu na ilalai, wamung'elela kadzalu kala kanou. Indi amwia: Mwana- 31
gwa, matuku onde wi nagwa na itzamu dzyagwa dzyonde ni dzyagu. Indi kutana 32
ngoo na kwivwa muyo knnai kalakala, undu utzu mwinau ai mukwu athaiyuka, ai mwau aumbuka.

KILUNGU CHE IKUMI NA THANDATU.

1 Amatavya na aleli make: Vai mundu mu-
thwii, ula ena muniavala wa mudzyi wake,
nake avetwa kwake, kana nukunalicha itza-
2 mu dzyake. Amwita amwia: Nata nikiivwa
uvoo utzu yulu wagu? Nenge mutalo wa
uniavala wagu, ndutona kwikala muniavala.
3 Muniavala aadzya ngooni kwake: Niika-
ta, bwana wagwa akiotza uniavala wagwa?
Kwima ndidzomoa na kuvoya ninkwivwa
ndhonni.
4 Ninimanie undu nkwika, kenda nikivenwa
uniavala mangathidzie numbani kwoo.
5 Amwita kulla mundu wa thii wa bwana
wake, amwia wa mondi: Wina thii wianata
6 na bwana wagwa? Aadzya: Bati iana dzya
mauta. Amwia: Otza walaka wagu, ikala ndi
7 ukaole mituki miongo itano. Nivo amwia
ungi: Indi we, thii wagu wianata? Aadzya:
Koli iana dzya nganu. Amwia: Otza walaka
wagu ukaole miongo nana.
8 Na bwana amugatha muniavala muthugu,
kana nuikite maakili; undu aana ma uli-
mwengu uu mekwuiva kute aana ma cheeni
kwa kidzyawa choo.
9 Nagwa ninkumutavya: Mandai ananae
menu ni mamona ya wathe, kenda mukiona
munalo mamwathidzie itzumbani dzya ova.
10 Ula ni mundu ute ukengi kati wa kindu

kititi, nake nde ụkengi kwa kindu kila kinene, na ula wi ukengi kati wa kindu kititi, nake e ukengi kwa kila kinene. Haya, mu- 11
kitwika akengi kwa mamona ya wathe, nuu ula akamunenge ula wa vwo? Na mukitwika 12
akengi kwa kindu che ene, nuu ula akamunenge kila chenu?

Vatii mutumwa atona kutethya bwana eli. 13
Undu akamumena umwe akamwenda ungi, kana akakwatana na umwe akamuvuthya ungi. Muditona kumutethya Mulungu na mamona.

Indi nteto itzu dzyonde mevwa Avalisi, 14
ala mai aendi ma ntzilli, namo mamutheka.

Amea: Inywi mwi andu, ala mekwigatha ene 15
mbee wa andu, indi Mulungu nukumana ngoo dzyenu, undu unene mbee wa andu ni wathe mbee wa Mulungu.

Tolati na anabii muvaka Yohanne; kuuma 16
vou utzumbi wa Mulungu nukutavanywa na kulla aithonga ndini. Indi ni undu uvuthu 17
kitutu na ndi ianangike, kute kwanangika ugululo umwe wa tolati.

Kulla mundu, ula nukuluncha mukake 18
akiotza muka ungi nukulaalaa, na ula nukumwotza ula nunalunchwa ni mume nukulaalaa.

Indi vai mundu muthwii aivwika ngua 19
ntune ya thoa munene na katani ila ntzeo, akitana ngoo ila inene kulla muthena wonde.

Na vai mundu ncha, dzitwa yake Ladzalo, 20

21 amamite mwomoni kwake, ena itau, aki-
manda kuvuna ni tulungu tula twavaluka
ndi medzani kwa mundu muthwii; indi na
22 ngite dzyauka dzyanena itau dzyake. Ula
mundu ncha akwa, atwawa ni alaika nta-
mbini kwa Abalamu; indi no ula muthwii
23 akwa athikwa. Na vanduni va akwu aki-
icha metho, akiivwa woo, amwona Abalamu
24 kwatza na Ladzalo ntambini kwake. Okilya
wadzya akinena: Adza Abalamu, unkitie tei
ukamutume Ladzalo, kana atole muthya wa
chaa chake mandzini, ambikie wimi mbevo,
undu ninkwivwa woo mwakini uyu.
25 Indi Abalamu aadzya: Mwana, lilikana
nukitie thaiyuni wagu itzamu dzyagu itzeo,
no uu Ladzalo ila ithugu, indi indino nu-
26 kiakidzywa nagu nukunamaa. Na yula wa
maundu atzu onde kati waitu ne inywi une-
kiwe muliko munene, kana ala mekwenda
kuuma kuu mathi kwenu maditona na ala
27 me kuya maditona kuuka kuu kwitu. Indi
aadzya: Haya, adza, ninkuvoya kana umu-
28 tume numbani ya adza wagwa, undu nina
aananukwe atano, amanenge ugudzi, kenda
29 madikauke namo vandu vaa va unamai. Indi
Abalamu amwia: Mena Mose na anabii, ma-
30 mevwe atzu. Aadzya: Eka, adza Abalamu,
indi kitha umwe akiuma akwuni akithi kwoo
31 makaalula ngoo. Indi amwia: Ethwa ma-
diivwa Mose na anabii, na umwe wa akwu
akidzyuka madikakwata nteto dzyake.

KILUNGU CHE IKUMI NA MONDZA.

Amea aleli make: Muvaka maundu ma 1
kutulucha mauke, indi yiyai ula mundu nu-
kumaete; ni undu wa kavaa kwake, akiikiwa 2
ivia ya kuthia ngingo, akiichwa ukangani,
kute kutulucha umwe wa anini atzu.

Idzuvyai inywi ene! Mwananukwe wagu 3
akivitya mukanye, na akialula ngoo umweke.
Na akivitya mavitya mondza, na mondza 4
akudzyokea, akialula ngoo, umweke.

Na atumi mamwia Bwana: Tuongelele 5
mwikio waitu. Indi Bwana aadzya: Kitha 6
mwina mwikio ta mbeke ya aladali, kitha
mukumwia muvolosi uyu: Kuka ukaivande
ukangani, nawo ukamwivwa.

Indi nuu kwenu ula ena mutumwa wa 7
kwima kana wa kwithya, akiuma mundani
akamwia: Uka mituki ikala ndi uye? Indi 8
ndamwia: Untzovedzie chakuya chagwa, iova
ngua ukantethye muvaka niye nkanwe, nivo
nagu wiya na ukinwa? Akamunenea muvea 9
ula mutumwa, undu nuikie undu anatavi-
dzywe? Uu nenu, vala muikite maundu onde 10
mutavidzywe, adzyai: Tii atumwa mate vaida,
ula wia waitu tutethidzie.

Yatwika, akithi Yelusalemu, avita kati wa 11
Dzamalia na Galilea. Na akilika ndua imwe, 12
akomana na andu ikumi mena muthumuo,
mekuungama kwatza. Mokilya wadzya ma- 13
kinena: Yesu, Bwana munene, utukitie tei.

14 Akimaona amea: Endai mukaionye kwa
15 akohani. Yatwika, makithi, mathea. Indi
umwe wamo, akiona nuvoie, adzyoka aki-
16 mugatha Mulungu na kanwa munene. Ava-
luka uthyuni mauni kwake amunenea muvea,
17 nake ai Mudzamalia. Kutzungia Yesu aadzya:
Ti andu ikumi ala manathedzywa, ala kenda
18 me va? Madinaoneka andu, ala madzyoka
kumunenge Mulungu ndaiya, teka mweni
19 utzu? Amwia: Ukila uthi, mwikio wagu
unakwokola.

20 Na akikulywa na Avalisi: Utzumbi wa
Mulungu ukaukendi? amatzungia akiadzya:
21 Utzumbi wa Mulungu udiuka ukionwa. Na
mundu ndakaadzya: Dzidzya ni vaa, kana
ni vaya, undu dzidzyai, utzumbi wa Mulungu
22 wi ndini yenu. Amea aleli: Matuku makau-
ka, vala mukamanda kwona muthena umwe
23 wa mwana wa mundu, na mudikaona. Ma-
kamutavya: Dzidzya vaya, dzidzya vaa, ma-
24 nai kuthi na manai kwaatia. Undu ta utidzi
nukutidza, ukiuma ngaliko imwe itheo wa
kitutu ukithi ngaliko ingi, uu mwana wa
25 mundu akeikala muthena wake. Indi muvaka
aambe kunamaa maundu mengi na kulewa
ni kidzyawa kii.

26 Na undu unai matuku ma Noa, uu uka-
27 twika na matuku ma mwana wa mundu. Ma-
naya, mananwa, manaadzya, manaadzidzywa
muwaka muthena Noa ekulika ikadzyani, na
mandzi manene mauka maananga onde.

Na ningi, undu wai matuku ma Loti, ma- 28
naya, mananwa, manaua, manatedza, mana-
vanda, manaaka, indi muthena, Loti akiuma 29
Dzodomo, mwaki waua na kibiliti kitutuni,
wamaananga onde. Uu ukatwika, mwana 30
wa mundu akiumbuka.

Muthena utzu, ula akeikala yulu wa nu- 31
mba na miiyo yake numbani, ndakatheee
kwotza, na ula e mundani nake ndakenuke.
Indi lilikanai muka wa Loti. 32
Ula amanda kwokola thaiyu wake aka- 33
udzya, na ula audzya thaiyu wake akavonya.

Ninkumutavya, utuku uya eli makamama 34
wii umwe, umwe aketikilwa, ungi akaekwa.
Aka eli makathia vandu vamwe, umwe ake- 35
tikilwa, ungi akaekwa. Andu eli makeikala 36
mundani, umwe aketikilwa, ungi akaekwa.
Namo kutzungia mamwia: Va, Bwana? 37
Amea: Vala ve nama, nivo ndege ikaumbana.

KILUNGU CHE IKUMI NA NANA.

Amatavya ngelekanyo, kana andu mamu- 1
voye Mulungu matuku onde madikanoe, aki- 2
adzya: Vai mudzili mudzyini umwe, ula nda-
mukia Mulungu na ndatzonokea mundu. Na 3
vai muka wa ntiwa mudzyi uya, auka kwa-
ke akiadzya: Untanye na mumaitha wagwa.
Na matuku amwe alea, itina aadzya ngooni 4
kwake: Ona ndikumukia Mulungu na ndi-
mutzonokea mundu, indi kwa ntiwa itzu 5

ikunnamadzya nkamutanya, kana muminu-
kilyoni ndakauke kundhandula.
6 Bwana aadzya: Ivwai, mudzili ute ucheli,
7 undu nukwadzya. Na Mulungu ndakama-
tanya andu make, ala nunuvie, ala meku-
mwiia muthena na utuku, akachewa undu
8 woo? Ninkumutavya akamatanya mituki.
Indi Mwana wa mundu akiuka, akaona
mwikio kati wa ndi?
9 Amatavya ngelekanyo ino amwe ala mai-
10 tala ene atzeo, mavuthya angi: Andu eli
maambatia ekaluni kutzalama, umwe Mu-
11 valisi, ungi mwotzi wa ilanga. Muvalisi au-
ngama akitzalama kwake mwene: Mulungu,
ninkuutaiya kana ndiikala ta andu angi,
mbuta, ala mate ucheli, ilalai, kana ta mwo-
12 tzi uyu wa ilanga. Ninkuvunga keli kwa
chumwa na ninkuumya ivungu ye ikumi ya
13 itzamu dzyagwa dzyonde. Na mwotzi we
ilanga aungama kwatza, ndaenda kuukilya
metho make kitutuni, indi aikima kithui aki-
adzya: Mulungu unkitie tei ninye mwathe.
14 Ninkumutavya, utzu atheea numbani kwake,
anengiwe ucheli mbee wa ula ungi, undu
kulla mundu ula nukwilidzililya mwene aka-
theedzywa, no ula wetheedzya mwene aka-
lidzililywa.
15 Mamuete na twana tutzanga, kenda atu-
kiite, indi aleli make makiona mamakanya.
16 Indi Yesu ameta kwake akiadzya: Ekai,
dzwana dziuke kwagwa, manai kuivata, undu

ala matilli uu, utzumbi wa Mulungu ni woo.
Kwa vwo ninkumutavya, ula ndakita utzu- 17
mbi wa Mulungu ta kaana katiti, ndakalika
ndini nongo.

Mundu munene umwe amukulya akiadzya: 18
Mutai mutzeo, niikata kenda nikite thaiyu
ula udathella? Yesu amwia: Wambita mu- 19
tzeo ki? Vatiingwa mutzeo, teka Mulungu
ula wi umwe. Numiidzi miamulo: Mana 20
kulaalaa, mana kuuaa, mana kung'ea, mana
kunena ugudzi wa uvungu, taiya au na
mwenu. Nake aadzya: Maundu atzu onde 21
nineka kuuma waana wagwa. Yesu akiivw' 22
uu amwia: Undu umwe nduinawo: itzamu
dzyonde winadzyo uthi ukate ukamaaie ncha
nagu ukeikala na ikita kitutuni, na uka uka-
mbaatie. Indi akiivw' uu evwa woo munene, 23
undu ai muthwii munene. Indi Yesu aki- 24
mwon' uu aadzya: Na vina wianata ala mena
uthwii makalika utzumbini wa Mulungu!

Undu ni uvuthu ngamila ilike kutuni wa 25
dzingano, kute muthwii kulika utzumbini wa
Mulungu. Ala mevwie maadzya: Indi nuu 26
witona kwokoka? Nake aadzya: Kila kida- 27
toneka kwa andu, kikutoneka kwa Mulungu.

Indi Petelo aadzya: Dzidzya, titiie dzyo- 28
nde takwaatia. Amea: Kwa vwo ninkumu- 29
tavya, kana vatii mundu, ula nuekie numba,
kana atumia, kana aananukwe, kana muka,
kana dzyana kwo undu wa utzumbi wa Mu-
lungu, ula ndakatungiwa matunga mengi 30

indi ii na indi ila ikuuka thaiyu ula udathella.

31 Indi akiotza ala ikumi na eli amea: Dzidzyai, nitukwambatia Yelusalemu na makaminukilywa maundu onde ala manaoletwe ni
32 anabii kwa Mwana wa mundu. Undu akekiwa ndzaani dzya mbai ingi akang'endewa,
33 akanamadzywa, akatwilwa mata. Makamuvula makamuuaa na muthena wa katatu
34 akadzyuka. Namo madinamana undu uyu, na nteto itzu inai mbithe kwoo, na madinedzi undu inaneniwe.

35 Yatwika, akivika vaguvi na Yeliko, kili-
36 linda kimwe kiikalile ndziani akivoya. Na akiivwa mukwili ukivita, akulya ve chau?
37 Mamutavya kana Yesu wa Nadzaleti avita.
38 Okilya wadzya akinena: Yesu, mwana wa
39 Davidi, unkitie tei. Na ala matongoitie mamukanya kana akilye, indi okilya wadzya kute mbee: Mwana wa Davidi unkitie tei.
40 Indi Yesu aungama aamulila kumwete kwa-
41 ke. Indi akithengelela amukulya; Wamanda nikwikata? Aadzya: Bwana, kana none.
42 Yesu amwia: Ona, mwikio wagu unakwoko-
43 la. Imwe aona amuvikila agathite Mulungu; na andu onde makiona mataiya Mulungu.

KILUNGU CHE IKUMI NA KENDA.

1 2 Alika Yeliko avita kati. Na dzidzya, vai mundu dzitwa yake Dzakeo, nake ai munene

wa aotzi ma ilanga na ai muthwii. Amanda 3
kumwona Yesu, ni mundu mwau, na ndatona
kwo undu wa mukwili, undu ai muguvi mwii.
Atzemba mbee, alidza mukuyu kenda amwo- 4
ne, undu ndzia yake yavitila vou. Yesu 5
akivika vala vandu adzidzya yulu, amwona
amwia: Dzakeo, theea mituki, ukwa umu-
nthi nitinde kwagu numba. Atheea mituki 6
amuthocha akitana ngoo. Na andu maki- 7
ona, onde mathata makiadzya: Anedzie ku-
thoka kwa mundu mwathe. Indi Dzakeo 8
aungama amwia Bwana: Dzidzya Bwana,
nundzu ya itzamu dzyagwa ninkumanenge
ncha, na ethwa nimukengie mundu ninku-
mutungia kanna. Indi Yesu amwia: Umu- 9
nthi numba itzu yakita wokoli, tendi nake
ni mwana wa Abalamu. Undu Mwana wa 10
mundu nuukie kumanda na kwokola kila
chaie.

Indi makiivwa nteto itzu, atinia kutava- 11
nya ngelekanyo, tendi ai vaguvi na Yelu-
salemu, namo maiotzea kana utzumbi wa
Mulungu ukedza kwoneka mituki. Aadzya: 12
Mundu umwe munene athi ndi ya kwatza
kana akite utzumbi wake na akidzyoka. Eta 13
atumwa make ikumi amanenge miiyo ikumi
amea: Mandai mathoa muvaka nuke. Indi 14
andu make mamumena matuma utumia itina
wake makiadzya: Tidikwenda, utzu ekale
tzumbi yulu waitu. Yatwika, akidzyoka, 15
vala nukitie utzumbi aadzya ala atumwa

metwe kwake, ala amanengie ntzilli, kenda amane undu kulla nutethidzie.

16 Auka wa mondi akiadzya: Bwana, mwiyo
17 wagu unatandithya miiyo ikumi. Amwia: Uu ni netza, mutumwa mutzeo, undu unai mutzeo kwa kindu kititi utwike munene yulu wa midzyi ikumi.

18 Auka wa keli akiadzya: Bwana, mwiyo
19 wagu nukitie miiyo itano. Amwia: Nagu utwike munene yulu wa midzyi itano.

20 Na ungi auka akiadzya: Bwana, dzidzya mwiyo wagu, ninekia nguani ya yutia naiya
21 ndi. Undu ninakukia, undu wi mundu mumu, nukwotza kila ndunaiya ndi, nukuketha
22 kila ndunavanda. Amwia: Kwa kanwa wagu nkakwamula, mutumwa muthugu. Unamana kana ni mundu mumu, nikiotza kila ndinaiya
23 ndi na ninkuketha kila ndinavanda? Ni chau ndunanengane ntzilli yagwa kwa ala mekuumya vaida, nagwa nikiuka niotze kindu chagwa na vaida?

24 Amea ala maungamie vou: Otzai mwiyo wake mukamunenge ula ena miiyo ikumi.
25 26 Mamwia: Bwana, enayo miiyo ikumi. Undu ninkumutavya, kulla ekwete kindu, akanengwe, indi ula ndena kindu, na kila enacho
27 akavenwa. Indi ala amaitha magwa ala madinaenda nitwike tzumbi yulu woo, etai kuu mukamoaa mbee wagwa.

28 Na vala nunenie nteto itzu athi mbee akiambatia Yelusalemu.

Yatwika, akivika vaguvi na Betifage na 29
Betania kiimani kikwitwa cha mauta, atuma
eli ma aleli make, akiadzya: Endai ndua ila 30
imuenekele; mukilika mukaona ndena ye
ing'oi mbove, ila idinaamba kwikalilwa ni
mundu, thadzyai yo mumiete. Na ethwa mu- 31
ndu akamukulya: Mumithaidzya ki? mwiai:
Bwana e vata nayo.

Na ala matumiwe mathi, maona undu 32
amatavidzie. Indi makithadzya ndena ye 33
ing'oi ene yo mamea: Ni chau mukithadzya
ndena ye ing'oi? Mamea: Bwana e vata 34
nayo. Matwaia Yesu. Maiya ngua dzyoo 35
yulu wa ndena ye ing'oi mamulidzya Yesu
yulu.

Na akithi maalanya ngua dzyoo ndziani. 36
Na vala nuvikie vaguvi na mutheeo wa 37
kiima cha mauta, mukwili wonde wa aleli
make maandza na mutano wa ngoo kumu-
gatha Mulungu na wadzya munene yulu wa
maundu ma vina onde ala maonie, makia- 38
dzya: Nukwathimwa ula nukuuka, tzumbi
kwa dzitwa ya Bwana, uvoo kitutuni na
ndaiya yulu muno. Na amwe ma Avalisi 39
mukwilini mamwia: Bwana, makanye aleli
magu. Kutzungia amea: Ninkumutavya, ka- 40
na atzu makikilya mavia makanena na wa-
dzya munene. Na akivika vaguvi, adzidzya 41
mudzyi aiya yulu wake, akiadzya: Kitha nu- 42
kumana nongo, nongo muthena utzu wagu,
maundu ma uvoo wagu. Indi indino ma-

43 vithitwe methoni kwagu. Undu matuku
makakwidzia, vala amaitha magu, maku-
kuumbia iboma, makakulinga, makakute-
44 lemya ndee dzyonde, makakukuna ndi na
dzyana dzyagu ndini yagu, na madikatia
ivia yulu wa ingi ndini yagu, undu ndunа-
mana matuku ma kudzidzywa kwagu.
45 Alika ekaluni aandza kuumalucha andu
ma mathoa ndini yayo na ala manaua itza-
46 mu, akimea: Woletwe: numba yagwa ni
numba ya ntzalama, indi inywi munamiika
ngunga ya mbuta.
47 Na ai akitzomethya muthena na muthena
ekaluni, indi akohani anene na aoli mama-
48 nda kumuuaa na anene ma andu, malea
kwona undu wa kwika, undu andu onde
mai kwake makimwithikidzya.

KILUNGU CHA MIONGO ELI.

1 Yatwika, muthena umwe wa matuku atzu,
akitzomethya andu ekaluni na akitavanya
uvoo mutzeo, makena akohani anene na
2 aoli vamwe na atumia, manena nake maki-
adzya: Ututavye kwa vina mwau nukwika
maundu atzu kana nuu wakunengie vina
3 utzu? Kutzungia amea: Onagwa nkamu-
4 kulya undu muntavye. Iitia ya mandzi ya
Yohanne inai ya kitutuni kana ya andu?
5 Indi moo maiotzea kwoo makiadzya: Tu-
kinena ya kitutuni, akaadzya: Munalea

kumwikia ni chau? Indi tukiadzya: ya andu, 6
mbai yonde ikatukima na mavia, undu ni-
mekwadzya kana Yohanne ni munabii. Maa- 7
dzya madinamana vala yaumie. Yesu amea: 8
Onagwa ndimutavya kwa vina mwau ninkwi-
ka maundu atzu.

Indi aandza kumatavya andu ngelekanyo 9
itzu: Mundu umwe avanda munda wa mi-
dzabibu amanenganya aimi, athi ekala kungi
matuku maatza. Na matuku ma kalakala 10
atuma mutumwa wake kwa aimi mamune-
nge itzamu dzya munda wake, indi aimi
mamukuna mamuluncha e muthei. Amunda 11
kutuma mutumwa ungi, indi no utzu mamu-
kuna mamuumanga mamuluncha e muthei.
Amunda kutuma wa katatu, indi no utzu ma- 12
mukuna makimutema mamuumalucha ndza.
Indi mwene munda aadzya: Niikata? Nka- 13
mutuma mwana wagwa, mwendwa wagwa,
ninkwadzya makimwona makamukia. Indi 14
aimi makimwona maiotzea makiadzya: Utzu
ni mwai, tumuuae kenda wai utwike witu.
Mamuumalucha mundani mamuuaa. Haya, 15
mwene munda akamekata? Akauka akaa- 16
nanga aimi atzu akanenganya munda andu
angi. Indi makiivwa maadzya: Undu utzu
udikekwe! Indi amadzidzya akiadzya: Ni 17
chau kila kioletwe: Ivia ila mavundi maleile
itzu inatwika ivia ya ung'ung'a? Kulla mu- 18
ndu ula nukuvaluka yulu wa ivia itzu aka-
tulika, indi ikimuvalukia mundu ikamukana.

19 Na akohani anene na aoli mamanda kumwikia moko ivinda yu, makia andu, undu mamanie kana ngelekanyo itzu nunenie yulu woo.

20 Namo mamunda kumuovetzia, matuma athyani ala meikala ta andu ma vwo, kenda mamukwate kwa mwadzyo wake, kana mamutwae utumiani na vinani wa mwamuli.

21 Mamukulya makiadzya: Mutai, nitukwidzi kana nukunena na watzomethya kalakala na ndudzidzya uthyu wa mundu, indi kwa

22 vwo nukutzomethya ndzia ya Mulungu. Ni kalakala tukimunenge Kaidzali ilanga kana

23 24 tiwo? Na akimana wui woo amea: Mbonyai dinali, ni wau uthyu na mwolo? Ma-

25 mwia: Wa Kaidzali. Amea: Nengai indi cha Kaidzali Kaidzali na Mulungu kila cha

26 Mulungu. Na madinatona kumukwata mwadzyoni mbee wa andu. Mamaka yulu wa itzungia yake makilya.

27 Mauka amwe ma Asaduki, ala mekulea

28 kana ve idzyuka, mamukulya, makiadzya: Mutai, Mose anatuolela: Ethwa mwanainya wa mundu ena muka na nukukwa nde mwana, mwanainya wake aotze ula muka

29 akamuungamidzie mwanainya mbeu. Haya, vanai anainya mondza. Wa mondi aotza

30 muka, akwa nde mwana. Wa keli amwotza

31 muka, nake akwa nde mwana. Wa katatu amwotza, no uu ala mondza, madinatia

32 dzyana makwa. Muminukilyoni akwa na

mundu muka. Haya, idzyukani akatwika 33
muka wau? undu andu onde mondza mao-
tzie muka utzu. Yesu amea: Dzyana dzya 34
ulimwengu uu mekwadzya na mekwadzi-
dzywa. Indi ala manatalwa kutwika andu 35
ma ulimwengu uya na ma idzyuka ya akwu
madiadzya na madiadzidzywa. Undu madi- 36
tona kukwa ingi, undu maviana alaika na
me dzyana dzya Mulungu, makiikala dzyana
dzya idzyuka. Indi kana akwu mekudzyuka, 37
na Mose nuonidzie itunoni, akimwita Bwana
Mulungu wa Abalamu na Mulungu wa Idzaki
na Mulungu wa Yakobo. Indi Mulungu ti 38
wa akwu, indi wa ala me thaiyu, undu kwa-
ke me thaiyu onde. Matzungia amwe ma 39
aoli makiadzya: Mutai unanena netza.

Na maditata ingi kumukulya undu. 40

Indi amea: Manenata kana Kilitosi ni 41
mwana wa Davidi? Na Davidi mwene aa- 42
dzya walakani wa tilimi: Bwana anamwia
Bwana wagwa: Ikala kwoko kwagwa kwau-
me, muvaka niiye amaitha magu matwike 43
kivila cha mau magu. Uu Davidi amwita 44
bwana wake, atwikata mwana wake? Indi 45
andu onde makithikidzya, amea aleli make:
Idzuvyai mbee wa aoli, ala mekwenda ku- 46
tambuka na itoneo dziatza na mekwenda
muno nkethi dzokoni na itumbi dzya mbee
midzikitini na dziikalo dzya mbee dzya-
kuyani, ala mekuya numba dzya aka ma 47
ntiwa na kwa kwonya mekutzalama ntza-

lama ndatza; atzu makakita wamuli ulu mumu.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA IMWE.

1 Akiicha metho aona athwii makiikia ma-
2 nenge moo ikadzyani ya kukollanya. Aona
muka wa ntiwa, ncha, ekia mbedza yili.
3 Aadzya: Kwa vwo ninkumutavya, utzu mu-
ka wa ntiwa, uu ncha anekia akigilya andu
4 onde; undu atzu onde manekia kwa ma-
nenge itzamu dzya uthwii woo, indi uyu
anekia kindu cha ucha wake, itzamu dzya-
ke dzyonde.

5 Na amwe makiveta ekalu, kana inaailwa
ni mavia ala matzeo na manenge ma andu,
6 aadzya: Maundu aya mukudzidzya — ma-
kauka matuku, vala idikatiwa ivia yulu wa
7 ingi, ila idikavalukwe ndi. Mamukulya ma-
kiadzya: Mutai, undu utzu ukatwikendi? na
ngelekanyo ni chau kana ni vaguvi utwike?
8 Aadzya: Dzidzyai mudikakengwe, undu engi
makauka kwa dzitwa yagwa makiadzya:
Ninye, na indi ni iviku. Manai kumaatia.
9 Indi mukiivwa uvoo wa kau na wa andu
kuukita matzumbi moo, manai kutelema,
undu maundu aya mena chathi cha kuuka
mbee, indi muminukilyo udinavika kuuka.
10 Nivo amea: Mbai ikokila yulu wa mbai ingi
utzumbi yulu wa utzumbi ungi. Dzika-
ndi yandu vengi

na yua na mouwou, makatwika maundu ma
kutelemya na mbanno nene dzya kitutuni.
Indi maundu atzu madanaamba kutwika ma- 12
kamukwata na ndzaa makamulungaluncha
makimuumbula mutwawe midzikitini na
dzyumbani, mukitwawa kwa matzumbi na
mawali, kwo undu wa dzitwa yagwa. Uu 13
ukatwika ugudzi kwenu. Ikiai indi ngooni 14
undu uu, kana mudikavindye mbee undu
mukatzungia. Undu nye mwene nkamune- 15
nge kanwa na kili, ula amaitha menu ma-
dikatona kukanya kana kukalalya. Indi 16
mukaumidzywa ona ni aithe na ainya menu
na aananukwe menu na mbai yenu na ananae
menu na makoaa amwe menu. Mukamenwa 17
ni onde kwo undu wa dzitwa yagwa. Na 18
idikoa ndzwii ya mutwe wenu. Na kuumi- 19
dzya kwenu kitai thaiyu wenu.

Indi vala mukaona Yelusalemu ukulingwa 20
ni iita, nivo manani, kana unauka vaguvi
mwanangiko wake. Na yu ala me Yudea 21
makie iimani na ala me mudzyi maumale na
ala me miundani madikauke ndini. Undu 22
nimo matuku ma mukulanilyo, kana mavike
maundu onde, ala maoletwe. Yiyai onde 23
ala mekwitava na ala mekwonga matuku
atzu, undu ukatwika unamai munene yulu
wa ndi na mithato yulu wa mbai itzu. Na 24
makavaluka wuini wa uvyu makatwawa ove
mbaini dzyonde, na Yelusalemu ukakinangwa
ni mbai ingi muvaka maindi ma mbai ma-

25 kaudzwa. Dzikatwika mbanno dzuani na
mweini na ndatani na yulu wa ndi yonde
vwia wa mbai makiaa kili kwa iuumo ya
26 ukanga na kivu, andu makiaa mivevo ni
mukio na mwetelo wa maundu ala mekuuka
yulu wa ndi yonde; undu na mavina ma
27 kitutu makathingithywa. Na yu makamwona
Mwana wa mundu akiuka netu na vina mu-
nene na utana.

28 Maundu atzu makiandza kutwika, ukilyai
metho na ukilyai mitwe yenu, undu mwo-
koko wenu nukuthengelela.

29 Amatavya ngelekanyo: Dzidzyai mukuyu
30 na miti yonde. Vala yatunda mukidzidzya
mukumana inywi ene, kana matuku mayo
31 ma kudzyaa me vaguvi. Uu nenu, mukiona
maundu atzu kutwika, manani utzumbi wa
32 Mulungu ni vaguvi. Kwa vwo ninkumuta-
vya, mbai itzu idikaanangika muvaka mau-
33 ndu onde mavike. Kitutu na ndi ikaana-
ngika, indi nteto dzyagwa idikaanangika.

34 Indi idzuvyai inywi ene, ngoo dzyenu
idikaanangwe ni ndona na ndhenga na mwi-
makio wa kwaa chakuya na muthena utzu
35 umwidzie na kithumulukilo. Undu ta ndi-
ntilo ukauka yulu wa onde ala matuie ndi
yonde.

36 Ikalai indi mutzalukitie matuku onde,
mukitzalama, kana mudzomoe kuvonoka
kwa maundu onde, ala makatwika, na kuu-

Indi kulla muthena atinda akitzomethya 37
ekaluni, utuku akithi kwaa kiimani kila
kiitawa cha mauta. Na andu onde ma- 38
mwokea ekaluni kumwithikidzya.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA ELI.

Wathengelela muthena munene wa mikae 1
ila idekiwa kilungo, ila ikwitwa Pasa. Na 2
akohani anene na aoli mamanda undu ma-
muuae, undu makiite andu. Indi Dzatani 3
amulika Yuda ula anetwa Idzikalote, wa
mutalo wa andu ikumi na eli. Okila athi 4
akinena na akohani anene na anene ma
madzikali, undu akamwikia ndzaani kwoo.
Matana ngoo, maikyanya nake kumunenge 5
ntzilli. Aikyanya namo amanda munthi mu- 6
tzeo wa kumwikia ndzaani kwoo, vate andu
engi.

Wavika muthena wa mikae ite kilungo, 7
ula wai munthi wa kung'ela ng'ondu ya
Pasa. Amutuma Petelo na Yohanne akia- 8
dzya: Endai mukatutzovidzie Pasa tuye. Ma- 9
mwia: Wimanda tutzovye va? Amea: Dzi- 10
dzyai, mukilika mudzyi, mukakomana na
mundu ugwite nungu ya mandzi, muvikilai
utzu numbani vala wilika, mukamutavye 11
mwene numba: Mutai nukwia: kiiva chu-
mba vala nkaya Pasa na aleli magwa?
Nake akamwonya chumba kinene kiakitwe 12
vulu vala miivo iumbanidzywe: vou tzo-

13 vyai. Mathi maona undu wamea, matzo-
vya Pasa.
14 Saa wavika aikala ndi chakuyani na atu-
15 mi nake. Amea: Na mea ninamanda kuya
Pasa utzu vamwe nenu ndanaamba kunamaa.
16 Undu ninkumutavya ndikaambila kumuya
muvaka uminuke utzumbini wa Mulungu.
17 Aotza kivalya anena muvea na aadzya:
18 Otzai kii mukaae kati wenu. Undu ninku-
mutavya ndikaambila kunwa kidzyawa cha
mudzabibu muvaka utzumbi wa Mulungu
19 uuke. Aotza mukae anena muvea atila
amanenge akiadzya: Uyu ni mwii wagwa
ula unenganwe kwo undu wenu, ikai uu
20 kwa kundilikana. Uu na kivalya itina wa
kuya, akiadzya: Kivalya kii ni mwikyanyo
mweu kati wa ndhakame yagwa, ila ikwitwa
21 ndi kwo undu wenu. Indi dzidzyai, kwoko
kwa ula ukumbumbula kwi nagwa vaa me-
22 dzani. Undu Mwana wa mundu nukuthi
undu ula woletwe, indi yiyai mundu ula
numuumbula.
23 Namo makulyana mundu wiiva kwoo ula
akeka undu uu.
24 Yokila kwoo iteta wiiva kwoo atalwe mu-
25 nene. Indi amea: Matzumbi ma mbai me-
kwikala me anene yulu woo na ala mena
26 vina yulu woo mekwitwa alau. Indi inywi
ti uu, indi ula ni munene kwenu atwike
ta kavitzi na muthyani atwike ta mutethi
27 wa wia. Munene ni wiiva: ula wekala ndi

chakuyani kana ula nukutethya wia? Ti ula
wikalile chakuyani? Indi nye kati wenu
nitwikie ta mutethi wa wia. Indi ni inywi 28
ala manaumidzya nagwa maelyoni kwagwa.
Nagwa ninkumwolela utzumbi to undu adza 29
wagwa anambolele, kana muye na mukinwa 30
medzani kwagwa utzumbini kwagwa mu-
kaikale itumbini ya utzumbi mukiamula
mbai ikumi na yili dzya Idzaeli.

Na Bwana aadzya: Dzimoni, Dzimoni, dzi- 31
dzya, Dzatani anamumanda kumuulucha ta
nganu. Indi ninavoya kwo undu wagu, mwi- 32
kio wagu udikavoe; nagu vala unaalyuka
umatungie aananukwe magu ngoo. Indi 33
amwia: Bwana, neilinga kuthi nagu ona
chumbani na kikwuni. Nake aadzya: Ni- 34
nkuutavya, Petelo, ntzogolo idikaadzya umu-
nthi, udinaamba kunkania katatu, kana nu-
mbidzi. Amea: Vala nimutumie mutena 35
kagutzu na mbolo na iatu mudinaona mu-
nalo? Mamwia: Vatiingwa. Nake amea: 36
Indi indino, ula ena kagutzu neotze na
mbolo uu, na ula ndena uvyu ate ngua
yake aue. Undu ninkumutavya, kana undu 37
woletwe muvaka uvike kwagwa, undu uu:
Anatalwa vamwe na awathe, undu maundu
ala magwa nimekuthella. Mamwia: Bwana, 38
dzidzya, vaa ve mbyu yili. Amea: Ni vadzi.

Aumala athi kiima cha mauta kwa mu- 39
manio wake. Mamwaatia aleli make. Indi 40
makivika vala vandu amea: Tzalamai, mu-

41 dikalike maelyoni. Nake atanidzya namo
vandu va kwicha ivia, atulyantu atzalama,
42 akiadzya: Adza, ukienda, umbitidzie kivalya
kii, indi ti undu ninkwenda, indi ula wenda
43 mwene utwike. Amukenea mulaika wa ki-
44 tutuni amutungia ngoo. Na atwika nda,
amunda kutzalama ila inene. Na yutia yake
yekala ta malovoto ma ndhakame, maki-
45 valuka ndi. Akiukila ntzalamani, auka kwa
aleli make, amethia makommete ni woo,
46 amea: Mukomma chau? Ukilai mukatza-
lame, kenda mudikalike maelyoni.

47 Na adenamina kunena, dzidzya, mukwili
na ula nukwitwa Yuda, umwe wa ikumi na
eli amatongoidzya, amuthengelela kumwonga.
48 Indi Yesu amwia: Yuda, ni kumwonga nu-
49 kumuumbula Mwana wa mundu? Indi ala
mai nake, makiona undu wenda kutwika,
50 mamwia: Bwana, tutemange no uvyu? Na
umwe wamo amutema mutumwa wa mu-
51 kohani munene amutila kutu kwaume. Ku-
tzungia Yesu aadzya: Ekai, muvaka indino!
52 Akwata kutu kwake amuvodzya. Indi Yesu
amea akohani anene na andu anene ma
ekalu ala manamwidzia: Ta kwa mbuta
53 munaumala na mbyu na ndzuma. Matuku
onde, nikiikala ekaluni nenu, mudinambu-
kililya moko. Indi niyo indi yenu na vina
wa kivindu.

54 Mamukwata mamutwaa mamwete numba
ya mukohani munene. Indi Petelo avikila

me kwatza. Indi makivuva mwaki mudzyini 55
kati makiikala ndi, Petelo ekala ndi namo.
Na mutumwa umwe wa mwitu amudzidzya 56
akiikala cheenini cha mwaki na akimukindia
metho aadzya: No uyu ai nake. Nake amu- 57
kania akiadzya: Mundu muka, ndimwidzi.
Na itina ya kavinda katiti ungi akimwona 58
aadzya: Nagu wi umwe wamo. Indi Petelo
aadzya: Mundu ti nye. Na saa umwe uki- 59
vita, ungi anena akiadzya: Ni vwo no uyu
ai nake, undu ni Mugalilea. Indi Petelo 60
aadzya: Mundu, ndimana undu wadzya. Na
imwe adenamina kunena ntzogolo yadzya.
Bwana athyuka amudzidzya Petelo, na Pe- 61
telo alilikana nteto dzya Bwana undu nu-
mwiie: Ntzogolo idanaadzya winkania katatu.
Aumala ndza aiya ni woo. 62
Indi aume ala mamukwatie Yesu mamu- 63
ng'endea makimukuna, mamuvwika metho 64
mamukima uthyu mamukulya makiadzya:
Ututavye, nuu wakukima? Na maundu angi 65
mengi mamunenea makimuma.
Kukicha atumia ma andu, akohani anene 66
na aoli makomana mamutwaa numbani ya
utumia, makiadzya: Ethwa wi Kilitosi utu- 67
tavye. Indi amea: Nikimutavya mudiikia,
na nikimukulya mudintzungia na mudindecha. 68
Indi kuuma indino Mwana wa mundu ake- 69
kala kwoko kwaume kwa vina wa Mulu-
ngu. Indi onde maadzya: Wi mwana wa 70
Mulungu indi? Amea: Mukwadzya, ni nye.

71 Indi maadzya: Tii vata na ugudzi ungi? Undu tunevwie ithyi ene na kanwa wake.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA ATATU.

1 Na ikomano yonde yokila yamutwaa kwa
2 Pilato. Maandza kumuvinganidzya makia-
dzya: Uyu tumwonie akithokwanya andu
na adzya, Kaidzali ndakanengwe ilanga,
3 akinena e mwene ni Kilitosi, tzumbi. Indi
Pilato amukulya akiadzya: Wi tzumbi wa
Ayudi? Amutzungia amwia: Nukwadzya.
4 Indi Pilato amea akohani anene na andu
onde: Ndiona wathe na mundu uyu.
5 Namo mathing'idzya makiadzya: Nutho-
kwanya andu akitzomethya Yudea yonde,
6 akiandza Galilea muvaka kuu. Indi Pilato
akiivwa Galilea aivadzya kana ni mundu
7 wa Galilea, na akimana, kana ni wa ndi
ya Elode, amutuma kwa Elode, ula ekala
Yelusalemu matuku atzu.
8 Indi Elode akimwona Yesu evwa muyo
munene, undu anamanda kumwona tenne,
undu anevwie maundu mengi kwake na aa-
9 dzya, akaona chama kikiikwa niwe. Amu-
kulya ni nteto dzingi, indi ndamutzungia
10 undu. Indi akohani anene na aoli maunga-
11 ma mamuvinganidzya muno munene. Indi
Elode amuvuthya na madzikali make amu-
ng'endea amuvwika ngua ntzeo amutunga
kwa Pilato.

Indi muthena uyu Pilato na Elode ma- 12
tumma nduu, undu mbee maambie kumena-
na. Indi Pilato atumana akohani anene na 13
atumia na andu, amea: Munandete mundu
utzu ta mwanangi wa andu na dzidzyai, 14
ninamwodzia mbee wenu ndaona wathe na
mundu uyu wa maundu munamunenee. Na 15
Elode nake ndanaona, undu nimutumie kwa-
ke, na dzidzyai, udinekwa undu niwe wa
kuuawa. Namukuna nkamulecha. 16
Undu ai na mwamulo, kumalekelya mu- 17
ndu kwa muthena munene. Onde mokilya 18
wadzya makinena: Umutetenge uyu ukatu-
lekelye Balaba. (Mundu ula ekiwe chumbani 19
undu wa kau ula nutwikie mudzyini na undu
wa uuani.) Na ingi Pilato anena namo aki- 20
manda kumuthadzya Yesu. Mokilya wadzya 21
makinena: Umwambe, umwambe. Nake ya 22
katatu amea: Aneka wathe wa chau mundu
uyu? Ndinaona kwake undu wa kuuawa,
nkamukuna indi nimuleche.
Indi moo mamulondzela muno munene 23
makiadzya, aambwe. Na ngemmi yoo na
ya akohani yengiva. Na Pilato aamula ki- 24
mando choo kiikwe. Amuthadzya ula ane- 25
kiwe chumbani undu wa kau na uuani,
ula metidzie, indi Yesu amwikia kimandoni
kwoo.
Na makimutwaa mamukwata mundu ekwi- 26
twa Dzimoni Mukileni, ula auma mundani,
mamuvakia mukelanyo ague itina wa Yesu.

27 Yamuaatia ikomano inene ya andu na andu
aka ala matundulya mbu maiya yulu wake.
28 Yesu amathyukia amea: Etu ma Yelusalemu,
manai kwiya yulu wanye, indi iyai yulu wenu
29 na yulu wa dzyana dzyenu. Undu dzidzyai,
matuku makauka vala andu makanena: Ene
matzia a ngungu na mavu ala madinadzyaa
30 na nondo ila idinaongwa. Na yu makaandza
kumitavya iima: Valukai yulu waitu, na
31 ntummo: Tuvwikeni! Undu makiik'uu na
32 muti mwithi, ula mumu wikwata? Indi
na angi eli, andu awathe, matwawa nake
mauawe.

33 Na makivika vandu vekwitwa chongo,
mamwamba na ala awathe, umwe kwoko
kwake kwaume na ungi kwoko kwaka.
34 Indi Yesu aadzya: Adza, maeke, madi-
mana undu mekwika. Maaa ngua dzyake,
35 matula miti. Na andu maungama makidzi-
dzya, indi anene ma andu mamutheka namo
makinéna: Anavonocha angi nevonoche mwe-
ne, ethwa e Kilitosi, ula anuviwe ni Mulungu.
36 Indi na madzikali mamuvuthidzya maki-
thengelela makimwete mandzi ma ntzangili,
37 makiadzya: Ethwa wi tzumbi wa Ayudi ite-
38 thedzye. Na vai mwolo yulu wake woletwe
ni kineno cha kiyoni na kilatini na kiebi-
lani: Utzu ni tzumbi wa Ayudi.
39 Indi umwe wa ala awathe ala maambiwe
amuuma akiadzya: Ethwa wi Kilitosi ite-
40 thedzye mwene naitu. Kutzungia ungi

amukanya akiadzya: Nagu ndumukia Mulungu ukiikala udzililoni wiana take? Naitu 41
tii kalakalani, undu tikwikiwa maundu, ala
me kalakala na maundu, ala tunekie, indi
uyu ndaneka undu uthugu. Amwia Yesu: 42
Undilikane, Bwana, ukivika utzumbini kwa-
gu. Yesu amwia: Kwa vwo nakutavya: 43
Umunthi ukeikala nagwa valadisini.

Na vai ta saa thandatu, chatwika kivindu 44
ndi yonde muvaka saa kenda. Na dzua 45
yodzya cheeni chayo, na ututo wa ekalu
waatuka kati. Na akiukilya wadzya Yesu 46
anena: Adza, ndzaani kwagu ninkwiya ngoo
yagwa. Na vala ananen'uu, anyaa ngoo
yake.

Na munene wa madzikali, akiona undu 47
watwikie, amugatha Mulungu akiadzya:
Ukwa, mundu utzu ai mundu mucheli. Na 48
andu onde, ala manakomanie undu utzu wa
kudzidzya, makiona maundu ala matwikie,
maikuna ithui maaluka. Na andu make 49
onde, ala mamumanie, maungama kwatza
na andu aka, ala manamwaatia kuuma Ga-
lilea, maona maundu aya.

Na dzidzya, mundu dzitwa yake Yodzefu, 50
mundu mudzili, mutzeo na mwene ucheli
— utzu ndenetikilile dzila yoo na undu 51
mekie — mundu wa Alimatia, mudzyi wa
Ayudi, ula wetelile utzumbi wa Mulungu,
utzu athi kwa Pilato amwitia mwii wa Yesu, 52
aumya olingila nguani ya katani, amwiya 53

mbiani ila inaatzwa iviani, ila idiamama
54 mundu. Na ula muthena wai wa kuiumba-
nya, na dzabato wavika.
55 Indi andu aka, ala maumie nake Galilea,
mavikila madzidzya mbia na undu kimba
56 kinaiwa. Maaluka matzovya miti na mutaa,
na dzabato matinda makithumua to undu
wai mwamulo.

KILUNGU CHA MIONGO ELI NA ANNA.

1 Na muthena wa kwandza wa chumwa,
keoko tenne, maoka mbiani mekwete miti
ila matzovidzie.
2 3 Maona ivia iumidzywe mbiani; indi ma-
kilika ndini malea kwona kimba cha Bwana
4 Yesu. Yatwika, makivindya undu utzu, dzi-
dzya, aume eli mamaungamia maivwikite
5 ngua ndheu. Indi makikwatwa ni vwia ma-
kumanidzya uthyu ndi mamea: Mumandata
6 mwene thaiyu kwa akwu? Ndakui kuu, nu-
dzyukie. Lilikanai undu numutavidzie vala
7 ai nenu Galilea, akiadzya: Muvaka Mwana
wa mundu ekiwe ndzaani kwa andu awa-
the akaambiwe na muthena wa katatu aki-
dzyuka.
8 9 Malilikana miadzyo yake, maaluka mbiani
mamatavya andu ikumi na umwe na angi
onde maundu atzu onde.
10 Indi ni Malia Magidalene na Yohanna na
Malia wa Yakobo na angi ala mai namo,

ala mamatavya atumi nteto itzu. Na nteto 11
dzyoo dzyeikala mbee woo ta utunduu, ma-
lea kumaikia.

Indi Petelo okila atzemba mbiani, na aki- 12
kunamia ndi, aona ngua dzya katani dziitwe
ndi, dzi dzyoka, alika akimaka ni maundu
ala matwikie.

Na dzidzya, eli wamo manai makithi mu- 13
thena utzu nduani, ila yai kwatza na Ye-
lusalemu vandu va sitadi 60 (saa yili), dzi-
twa yayo Emmao. Malulungana maundu 14
atzu onde, ala matwikie. Yatwika, makilu- 15
lungana na makiivanya, Yesu mwene athe-
ngelela aendanya namo.

Indi metho moo mavwikwa madikamu- 16
mane.

Amea: Ni maundu ma chau atzu muku- 17
nena mukiendany'uu? Maungama mathatite.

Indi kutzungia ula umwe, dzitwa yake 18
Kileopa, amwia: We weka wikala wi mweni
Yelusalemu, kana ndumana maundu, ala ma-
twikie vou matuku aya? Amea: Ma chau? 19
Mamwia: Ala ma Yesu Munadzaleti, ula ai
munabii na vina wa kutethya na wa kunena
mbee wa Mulungu na andu onde, undu 20
akohani anene na atumia maitu mamutwaie
ikwanini ya kikwu mamwamba. Indi ithyi 21
tinaadzya, niwe ula akaokola Idzaeli, na
ningi vamwe na maundu atzu umunthi ni
muthena wa katatu, kuuma maundu atzu
manatwika. Indi na andu aka amwe ma 22

kwitu manatutelemya, ala maendie mbiani
23 keoko tenne, malea kwona kimba chake,
mauka makiadzya maonie alaika ma kumo-
24 mbukia, ala maidzie kana e thaiyu. Na
amwe ma kwitu mathi mbiani, maona undu
andu aka manenie, indi mwene malea ku-
mwona.
25 Amea: Inywi ndia na enembolla ngooni,
26 kwikia maundu onde anabii manenie. Udi-
nai vata Kilitosi anamae undu uu akalike
uneneni wake?
27 Aandza kwa Mose na anabii onde, ama-
tavya maundu onde, ala maalaka onde
28 mamunenee. Mavika vaguvi na ndua, ila
mekwenda, aiungamya to undu numanda
29 kuthi. Mamwithing'idzya makiadzya: Ikala
naitu, undu nikutukie na dzua niendie. Ali-
30 ka ndini kana ekale namo. Yatwika, akii-
kala namo chakuyani, aotza mukae atzalama
31 atilanga amanenge. Na metho moo matza-
lucha mamumana, nake auma kwoo, madi-
namwona ingi.
32 Matavanya: Idinaakana ngoo dzitu ndini
yaitu, akinena naitu ndziani, akitutavya
33 maalaka? Mokila saa utzu, maaluka na
Yelusalemu, maona ala ikumi no umwe na
34 ala mai namo manakomanie, makiadzya:
Ni vwo, Bwana anadzyuka amuumbukia
35 Dzimoni. Namo matavanya uvoo wa mau-
ndu ma ndziani, no undu amanikite nimo
akitila mukae.

Makinena nteto itzu, mwene aungama kati 36
woo, amea: Uvoo nenu! Makwatwa ni vwia 37
na mukio, makiadzya mekwona chuu. Nake 38
amea: Mukuthangaa ki na miadzyo ikuukila
ngooni kwenu kwa chau? Dzidzyai ndzaa 39
dzyagwa na mau magwa, kana ni nye mwe-
ne, munkwatai mukaone, chuu kitii nama
na mavindi, undu mumbona ninamo. Na 40
akiadzy'uu amaonya ndzaa dzyake na mau
make.

Na mamunda kulea kwikia ni kwivwa 41
muyo na kumaka, amea: Mukwete kindu
cha kuya kuu? Mamunenge kilungu che 42
ikuyu ivivu ne iwa. Aotza aya mbee woo. 43
Indi amea: Nidzyo nteto dzyagwa ila ni- 44
namutavya vala ninai nenu, kana ni vata
maundu onde matwike ala maoletwe tola-
tini wa Mose na anabiini na tilimini yulu
wanye.

Nivo avinducha ngoo dzyoo mamane maa- 45
laka, amea: Uu woletwe, kana Kilitosi aone 46
minamao, adzyuke akwuni muthena wa ka-
tatu, na kana kwa dzitwa yake utavanywe 47
mwalyuko wa ngoo na ieka ya mawathe
kwa mbai dzyonde, kukiandza Yelusalemu.
Inywi mwi ngudzi dzya maundu atzu. 48

Nagwa mwene ninkutuma undu, adza 49
nuathie kwenu; indi inywi ikalai mudzyini
muvaka muvwikwe ni vina wa kuuma yulu.

Amatwaa muvaka Betania, okilya ndzaa 50
dzyake amaathima. Yatwika, akimaathima 51

atanidzya namo, akitwawa yulu kitutuni.
52 Namo mamuvaluka mauni, maaluka na Ye-
53 lusalemu, makitana ngoo ila inene, mekala ekaluni mbululu matuku onde, makimugatha Mulungu.

Druck von W. Drugulin in Leipzig.

DRUCK VON W. DRUGULIN IN LEIPZIG.